

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO WE WSI OLSZEWO,
GMINA ŚRODA WIELKOPOLSKA**

Autorzy:

16 lutego 2022¹

¹ aktualizacja 21-04-2022 po opiniach i uzgodnieniach

Spis treści--

1. Wstęp.	4
1) Podstawa prawna.....	4
2) Cel i zakres planu miejscowego oraz prognozy oraz powiązania z innymi dokumentami.....	4
3) Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy.....	6
2. Stan oraz funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.	7
1) Położenie geograficzne	7
2) Ukształtowanie powierzchni ziemi (rzeźba terenu, geologia, surowce mineralne).....	8
3) Warunki glebowe	9
4) Charakterystyka stosunków wodnych	9
5) Powietrze atmosferyczne.....	12
6) Warunki akustyczne	14
7) Klimat lokalny	15
8) Szata roślinna i świat zwierzęcy	16
9) Przyrodnicze obszary chronione	17
10) Zabytki, krajobraz oraz inne kulturowe obszary chronione	17
3. Charakterystyka ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.....	18
1) Położenie w gminie oraz ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym.....	18
2) Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	19
3) Istniejące problemy ochrony środowiska oraz cele tej ochrony	19
4) Projektowana zmiana użytkowania terenu	22
5) Analiza ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ...	24
6) Zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń planu.....	26
4. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu.....	27
1) Powierzchnia ziemi, gleby i zasoby naturalne.....	27
2) Warunki hydrologiczne i ochrona wód	28
3) Różnorodność biologiczna, flora i fauna	28
4) Krajobraz.....	29
5) System powiązań i przyrodnicze obszary chronione	30
6) Warunki życia i zdrowie ludzi	30
7) Jakość powietrza i klimat lokalny	30
8) Zabytki i dobra materialne	31
9) Ochrona przed hałasem	31
10) Promieniowanie elektromagnetyczne i strefy ograniczonego inwestowania.....	32
11) Przewidywane skutki oddziaływania planu na całokształt środowiska przyrodniczego	32

12) Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	34
13) Zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	34
14) Alternatywne rozwiązania	35
15) Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.....	35
5. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, podsumowanie i wnioski.	36
6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.	37
7. Materiały źródłowe oraz podstawowe przepisy prawne.....	38

1. Wstęp.

W rozdziale zawarto informacje o podstawach prawnych, zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu, jego powiązaniach z innymi dokumentami oraz informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.

1) Podstawa prawna

Plan miejscowy sporządzany jest na podstawie uchwały Nr LX/989/2018 Rady Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej z dnia 22 marca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Olszewo, gmina Środa Wielkopolska, która została zmieniona pod względem załącznika graficznego uchwałą nr XLII/585/2021 Rady Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej z dnia 16 grudnia 2021 r. Zmiana granic planu wynika z konieczności zawężenia obszaru objętego planem względem granic planu, na załączniku graficznym w uchwale LX/989/2018 Rady Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej z dnia 22 marca 2018 r., co wynika z wniosku właściciela gruntu.

Plan miejscowy opracowano zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022, poz. 503) oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1587).

Prognoza jest niezbędnym elementem projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, opracowywana jest z projektem planu i poddawana wraz z nim procedurze planistycznej oraz strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko od momentu opiniowania.

Podstawę do opracowania niniejszej prognozy stanowi ww. uchwała o przystąpieniu do sporządzania miejscowego planu.

Prognozę oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Olszewo, gmina Środa Wielkopolska opracowano zgodnie z art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 ze zm.).

2) Cel i zakres planu miejscowego oraz prognozy oraz powiązania z innymi dokumentami

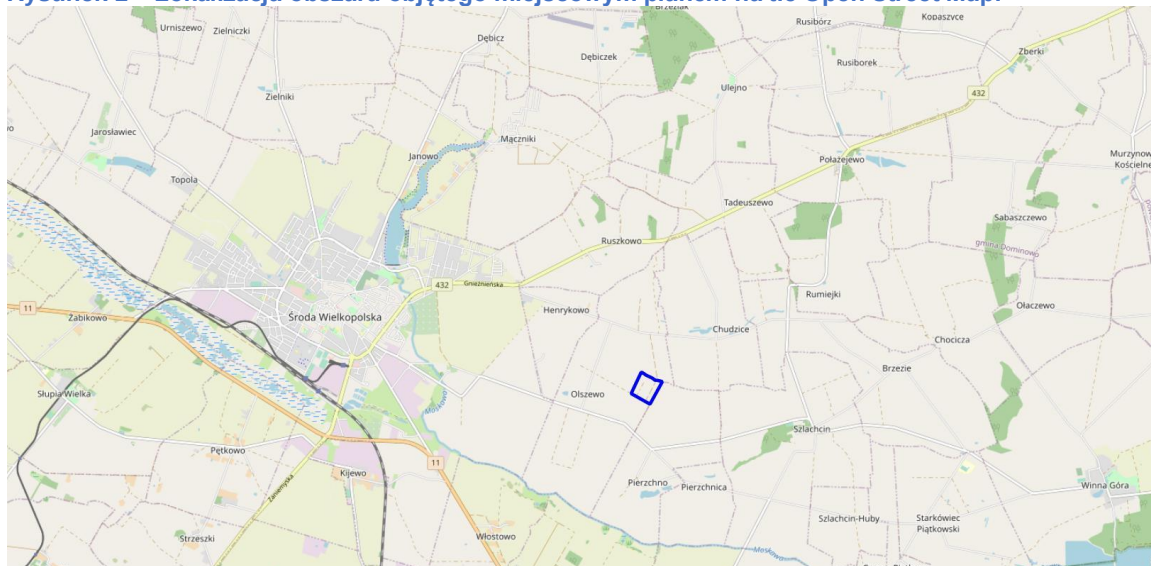
Na terenie objętym opracowaniem nie obowiązuje żaden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Potrzeba opracowania planu miejscowego dla tego terenu wynika bezpośrednio z lokalizacji całego obszaru opracowania planu miejscowego w strefie wyznaczonej przez odległość równą dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu terenu do najwyższego punktu budowli.

Celem opracowania omawianego projektu planu miejscowego jest zatem ustalenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenów wiejskich, gdzie lokalizacja budynków z funkcją mieszkalną uzależniona jest od odległości określonej w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2021 poz. 724). Art. 15 ust. 8 tej ustawy określa termin, w którym należy uchwalić plan miejscowy przewidujący takie funkcje w przypadku stwierdzenia, że zabudowa ta mieści się w odległości, która jest równa lub mniejsza od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatom (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO WE WSI OLSZEWO,
GMINA ŚRODA WIELKOPOLSKA

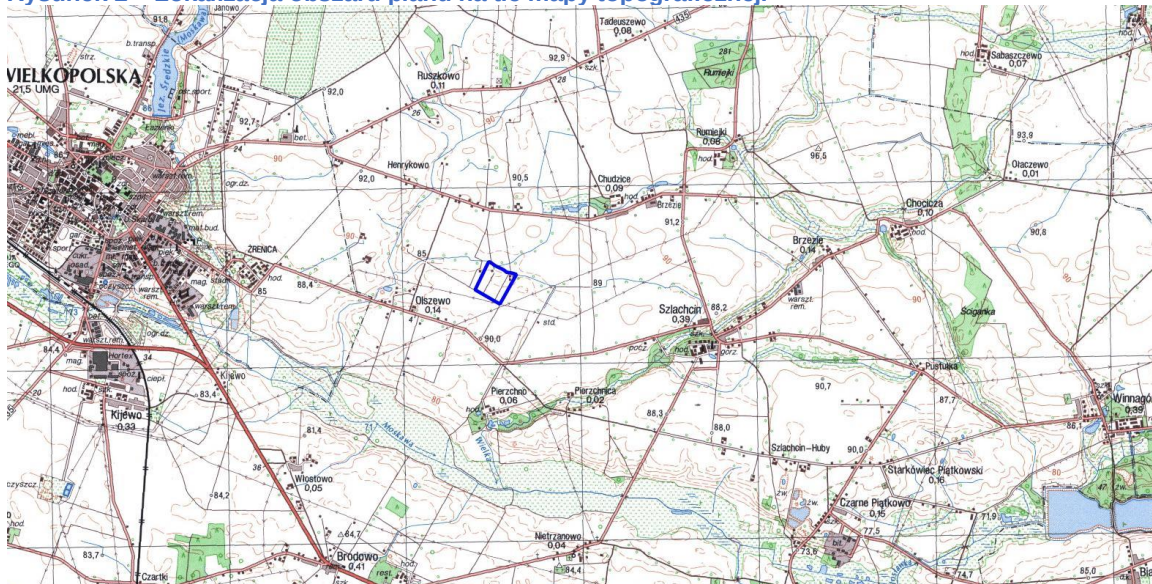
W przypadku braku uchwalenia planu miejscowego w określonym w ustawie terminie, nie będzie można realizować inwestycji związanych z funkcją mieszkalną – nawet w przypadku istniejących budynków i inwestycji wymagających uzyskania pozwolenia na budowę. Sytuacja taka występuje na całym terenie objętym opracowaniem planu i dotyczy ona fragmentu miejscowości, w której zabudowa istnieje, a jej wyznaczenie jest również zgodne ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Środa Wielkopolska². Całość opracowania ma powierzchnię ok. 11,92 ha.

Rysunek 1 – Lokalizacja obszaru objętego miejscowym planem na tle Open Street Map.

Źródło WMS: <http://mapy.geoportal.gov.pl> – dostęp: 09-02-2022

Rysunek 2 – Lokalizacja obszaru planu na tle mapy topograficznej.

Źródło WMS: <http://mapy.geoportal.gov.pl> – dostęp: 09-02-2022

Celem sporządzenia prognozy jest określenie i ocena oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania. Skutki realizacji projektów planów będą weryfikowane na bieżąco podczas codziennej obserwacji realizacji inwestycji oraz procesów zachodzących w środowisku.

² Uchwała XXXVII/521/2021 Rady Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej z dnia 24 czerwca 2021 r.

Na podstawie art. 53 i w związku z art. 57 i 58 ustawy³ Burmistrz Środy Wielkopolskiej uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego miejscowego planu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo nr WOO.III.411.227.2018.AM.1 z dnia 08-06-2018) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Środzie Wielkopolskiej (pismo nr ON-NS.-52-2-6/18 z dnia 22-02-2018).

Prognoza obejmuje m.in. następujące zagadnienia:

1. rozpoznanie i analizę środowiska przyrodniczego (charakterystyka komponentów środowiska, stan sanitarny, stopień odporności, powiązania funkcjonalne, ochrona przyrody);
2. potencjalne zagrożenia dla środowiska przyrodniczego;
3. prognozę zmian środowiska przyrodniczego, wynikających ze zmiany przeznaczenia terenów;
4. charakterystykę podstawowych ustaleń planu miejscowego;
5. propozycje rozwiązań minimalizujących skutki zmian i zagrożenia;
6. prognozę oddziaływania na środowisko przyrodnicze obecnego zainwestowania terenu;
7. streszczenie.

Projekt planu wykazuje zgodność z dokumentami gminnymi tj. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Środa Wielkopolska⁴ oraz z zgodność z dokumentami strategicznymi województwa, w szczególności Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego (2020)⁵. Wymienione dokumenty w swych założeniach kierują się zasadą zrównoważonego rozwoju.

3) Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy stosowano przede wszystkim metodę, polegającą na łączeniu w logiczną całość zebranych informacji o środowisku i mechanizmach jego funkcjonowania.

Analizując projekt planu miejscowego, w sporządzanej prognozie, wskazano potencjalne zagrożenia oraz przedstawiono rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ realizacji ustaleń planu na środowisko.

Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan informacji o środowisku przyrodniczym oraz przewidywanym zainwestowaniu i zagospodarowaniu terenu.

Przy sporządzaniu niniejszego opracowania korzystano z ogólnie dostępnych danych, które zostały wyszukane, zebrane i następnie poddane analizie. Do wykorzystanych materiałów należy szereg danych kartograficznych, planistycznych, inwentaryzacyjnych i studialnych. Należą do nich opracowania wykonywane na potrzeby dokumentów planistycznych, mapy tematyczne, w tym dostępne na geoportalach instytucji dane WMS oraz SHP, które umożliwiają przeprowadzanie różnorodnych analiz przestrzennych.

³ Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

⁴ Uchwała nr XXXVII/521/2021 Rady Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej z dnia 24 czerwca 2021 r.

⁵ Uchwała Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania

2. Stan oraz funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska na obszarach objętych miejscowym planem oraz istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego miejscowego planu.

1) Położenie geograficzne

Gmina Środa Wielkopolska położona jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, a miasto Środa Wielkopolska jest miastem powiatowym.

Od wschodu gmina sąsiaduje z gminą Miłosław (powiat wrzesiński), od południa z gminami Krzykosy i Zaniemyśl, od zachodu z gminą Kórnik (powiat poznański), od północy z gminami Kleszczewo i Kostrzyn należącymi do powiatu poznańskiego i z gminą Dominowo. Centrum miasta Środa Wielkopolska oddalone jest o ok. 40 km od centrum Poznania.

Ogólna powierzchnia gminy wynosi 207,41 km², z czego samo miasto Środa Wielkopolska zajmuje 17,98 km². W skład struktury przestrzennej gminy wchodzi miasto Środa Wielkopolska oraz 38 sołectw. Gmina Środa Wielkopolska ma bardzo korzystne położenie względem sieci transportowych regionu. Przez obszar gminy przebiega droga krajowa nr 11 oraz nr 15, a na północy obszar gminy przecina autostrada A2 relacji Berlin – Warszawa. W zakresie dróg wojewódzkich przez gminę przebiega droga wojewódzka nr 432 relacji Leszno – Środa Wielkopolska, oraz sieć dróg powiatowych i gminnych, które łączą gminę Środa Wielkopolska z sąsiednimi gminami i powiatami.

Przez gminę przebiega linia kolejowa o państwowym znaczeniu: Poznań – Środa Wielkopolska – Jarocin – Ostrów – Kluczbork. Jest to linia kategorii pierwszorzędnej - dwutorowa oraz zelektryfikowana. Stacja Środa Wielkopolska posiada rozbudowany system bocznicy i umożliwia przeładunki na tory wąskotorowe. W rejonie stacji Środa Wielkopolska zlokalizowany jest system torów wąskotorowych. W okresie letnim, kolejka wyrusza w okazjonalne trasy na odcinku Środa Wielkopolska - Zaniemyśl.⁶

Rysunek 3 – Lokalizacja terenu na tle ortofotomapy.

Źródło WMS: <http://mapy.geoportal.gov.pl> – dostęp: 09-02-2022

Plan miejscowy obejmuje obszar o powierzchni ok. 11,92 ha położony na wschód od miasta Środa Wielkopolska w odległości ok. 4,7 km w linii prostej od centrum miasta. Całość gruntów stanowią nieruchomości prywatne.

⁶ www.sroda.wlkp.pl

Zabudowę wsi Olszewo stanowi głównie zabudowa zagrodowa. Obszar planu obejmuje tereny poza zwartą zabudową wsi i zawiera obszar istniejących zagród wiejskich. Obszar proponowany do objęcia planem miejscowym stanowi część obrębu Olszewo. Granicą opracowania objęto działki nr 58 i 59 w Olszewie, które są zagospodarowane zagrodami wiejskimi. Dostęp do tych działek odbywa się drogami polnymi od północy i południa. Teren w całości użytkowany jest rolniczo – stanowi grunty rolne pośród sąsiadujących pól uprawnych. Dojazd do tych zagród odbywa się za pośrednictwem dróg polnych.

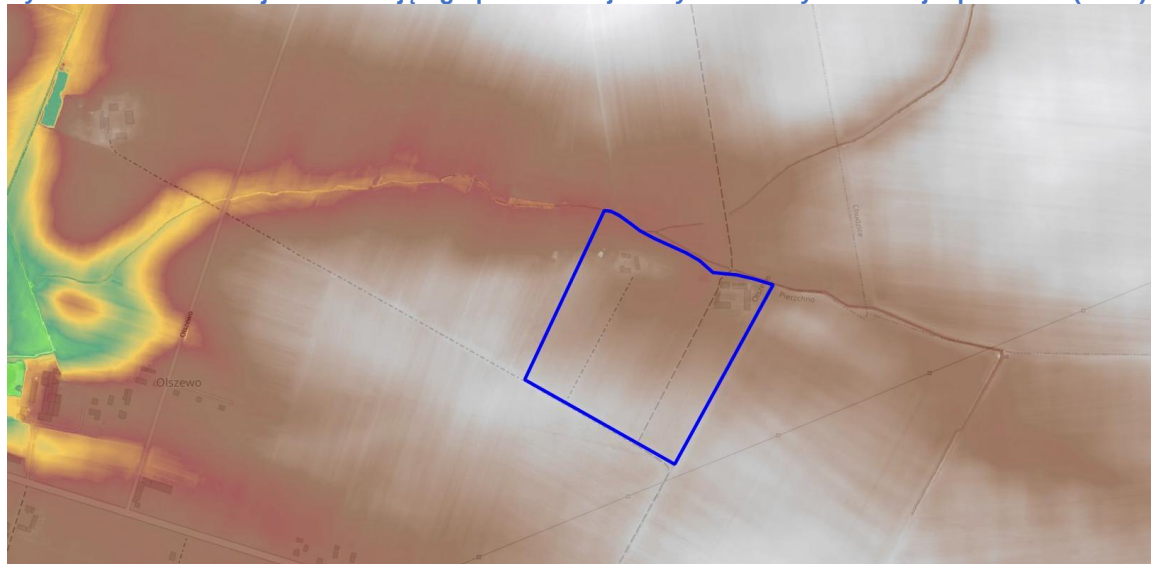
Wzdłuż północnej granicy obszaru opracowania przebiega ciek wodny (nie znajduje się w granicach opracowania). Przez niewielki fragment obszaru opracowania w części południowo-wschodniej przebiega również linia elektroenergetyczna SN 15kV. Na obszarze planu występują pojedyncze drzewa z gatunku wierzby pospolitej. Tereny niezabudowane, a objęte opracowaniem stanowią obecnie grunty rolne.

2) Ukształtowanie powierzchni ziemi (rzeźba terenu, geologia, surowce mineralne)

Obszar planu leży według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego na obszarze mezoregionu Równina Wrzesińska, wchodzącego w skład makroregionu Pojezierze Wielkopolskie i podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie. Ukształtowanie powierzchni terenu w tym mezoregionie jest zróżnicowane. W przeważającej części gminy dominują płaskie powierzchnie wysoczyznowe. W południowej części krajobraz przecięty jest doliną rzeki Struga Średzka, która przebiega w kierunku wschód-zachód, oraz mniejszymi dolinami Moskawy (w tym jezioro Średzkie), Wielkiego Rowu i mniejszymi dopływami Strugi. Obszar objęty niniejszym planem miejscowym położony jest na obszarze wysoczyznowym moreny falistej zlodowacenia bałtyckiego, gdzie ukształtowanie rzeźby terenu jest dość jednolite.⁷

Obszar opracowania planu położony jest na wyrównanym wysoczyznowym terenie, co odzwierciedla przedstawiona powyżej mapa hipsometryczna. Rzędne wysokościowe wahają się między 86,5 – 87,6 m n.p.m.

Rysunek 4 – Lokalizacja terenu objętego planem miejscowym na tle dynamicznej hipsometrii (ISOK).

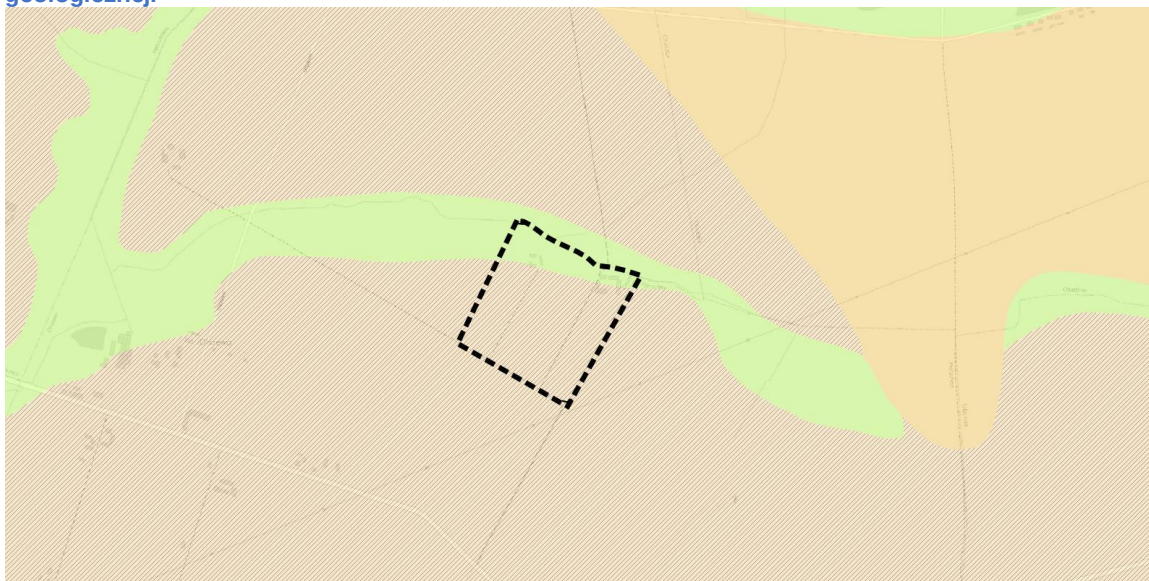
Źródło: dane WMS <http://mapy.geoportal.gov.pl> – 09-02-2022

Pod względem geologicznym podział podłoża przebiega pasmowo. Zasadnicza większość obszaru ma podłoże składające się z piasków lodowcowych na glinach zwałowych, będących konsekwencją osadów lodowcowych morenowych (kolor beżowy

⁷ Mapa geomorfologiczna Niziny Wielkopolskiej (pod red. B. Krygowskiego – mapa numeryczna 2007)

ze szrafem). A od północy przebiega pas stanowiący piaski i namuły piaszczyste den dolinnych, pochodzące z osadów rzecznych (kolor zielony). Wodoprzepuszczalność obu tych warstw jest słaba (rys. 4).

Rysunek 5 – Lokalizacja terenów objętych planem miejscowym na tle szczegółowej mapy geologicznej.

Źródło: dane WMS <http://mapy.geoportal.gov.pl> – 09-02-2022

W granicy obszarów objętych planem miejscowym nie występują złoża surowców naturalnych ani obszary i tereny górnicze. Plan natomiast objęty jest obszarem koncesji nr 32/96/p z dnia 19 lipca 1996 r. na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w rejonie „Kórnik-Środa”, ważnej do 19 lipca 2021 r., udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa na rzecz PGNiG S.A. w Warszawie.

3) Warunki glebowe

Na obszarze gminy Środa Wielkopolska aż 83% jej powierzchni zajmują użytki rolne. Poziom lesistości w roku 2018 wynosił zaledwie 6,8 %.⁸

Gmina ma bardzo dobre warunki dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej – występują grunty orne klas II i III, które zlokalizowane są głównie na obszarze wysoczyznowym. Gleby słabszych klas usytuowane są w pobliżu dolin rzecznych głównie w południowej części gminy.

W ramach obszaru opracowania planu występują grunty zabudowane – B, rolnicze – RIVa, RIVb, RV, RVI, ŁIV, PsV i PsVI. Nie występują grunty chronione.⁹

4) Charakterystyka stosunków wodnych

Wody powierzchniowe

Zgodnie z podziałem dokonany na Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w oparciu o dyrektywę 2000/60/We Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna), analizowany obszar położony jest w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych Moskawa do Wielkiej (PLRW600016185469).

Moskawa w kategorii wód zaliczana jest do naturalnych części wód (NAT). Nie jest użytkowana na potrzeby poboru wody do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do

⁸ dane GUS z dnia 16.12.2019 r.

⁹ w rozumieniu art. 10 a ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2021 poz. 1326 ze zm.)

spożycia, ani też do celów rekreacyjnych czy kąpieliskowych. Jest to część wód wyznaczonych jako wody wrażliwe na substancje biogenne, a także część wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych¹⁰. Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry¹¹ dla JCWP celem środowiskowym jest uzyskanie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ekologicznego.

W ramach Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przeprowadzono ocenę wpływu na stan wód powierzchniowych rzecznych, wiążącą się z oceną ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych, która miała na celu zidentyfikowanie tych JCWP, które z powodu występowania istotnych oddziaływań antropogenicznych mogą nie osiągnąć ustalonych dla nich celów środowiskowych. Moskawa jest monitorowana, a aktualny stan JCWP określony został na poziomie złym, oraz uznano że osiągnięcie celów środowiskowych jest zagrożone. Zidentyfikowano znaczącą presję komunalną oraz z przemysłu, jak również presję nierozpoznane.

Na podstawie Oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 omawiana JCWP ma określony stan ekologiczny jako słaby (2018), a stan chemiczny poniżej dobrego (2019). Stan wód oceniono na zły. Badania przeprowadzono w punkcie kontrolnym Moskawa-Nietrzanowo.¹²

W planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry określono dla omawianej JCWP następujące działania z zakresu działań kontrolnych i gospodarki komunalnej oraz organizacyjno-prawnych i edukacyjnych:

- kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata,
- kontrola postępowania w zakresie oczyszczania ścieków przez przedsiębiorstwa z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata,
- budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Nekla,
- budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Środa Wielkopolska,
- przegląd pozwoleń wodnoprawnych,
- weryfikacja warunków korzystania z wód zlewni,
- przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań ukierunkowanych na redukcję fosforu,
- regularny wywóz nieczystości płynnych.

Obszar planu jest położony poza strefami zagrożenia powodziowego o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 10, 100 i 500 lat.¹³

Wody podziemne

Teren objęty miejscowym planem położony jest w obrębie obszaru nr 61 jednolitych części wód podziemnych o kodzie europejskim - PLGW600061.

Zgodnie z badaniami jakości wód podziemnych, przedstawionymi w Monitoringu Jakości Wód Podziemnych Województwa Wielkopolskiego, rok badań 2019¹⁴, JCWPd nr 61 posiada II klasę końcową jakości wód. Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych, w których klasa II

¹⁰ Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r. poz.1638)

¹¹ Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 póź. 1967), str. 33, 88, 143, 149, 386

¹² Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 metodą przeniesienia [dostęp 09-02-2022]

¹³ ISOK - Informatyczny System Osłony Kraju, dostępny w Internecie: <http://mapy.isok.gov.pl/imap/htm> [dostęp: 09-02-2022 r.]

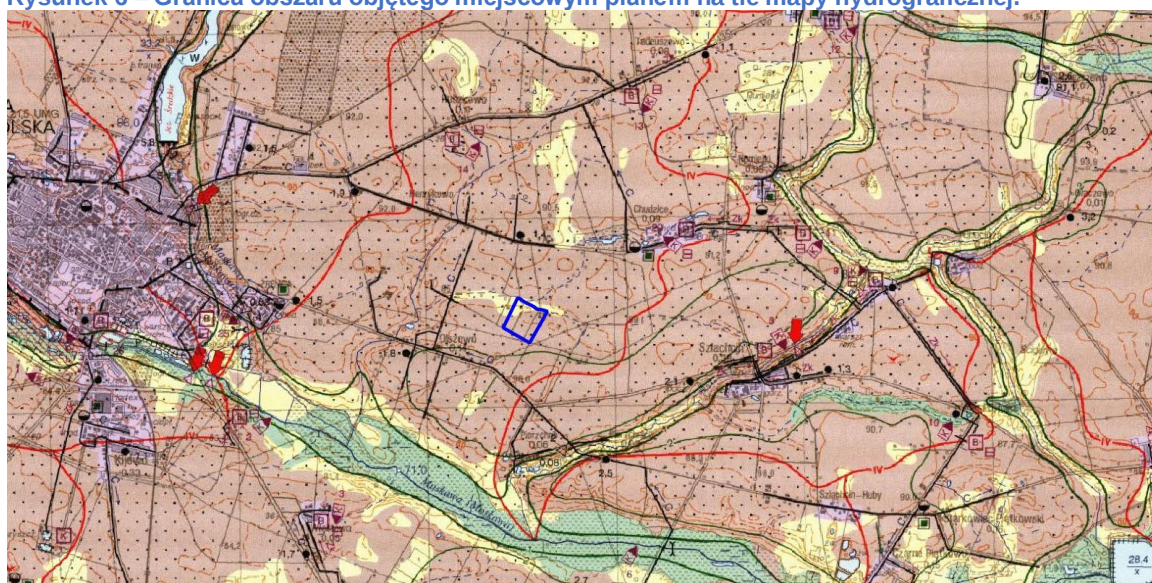
¹⁴ Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w roku 2019 /wg badań PIG/, dostępny w Internecie: <http://poznan.wios.gov.pl> [dostęp: 09-02-2022]

oznacza wody dobrej jakości. Badania prowadzone były w punkcie monitoringowym nr 1289 w miejscowości Brodowo (gm. Środa Wielkopolska), znajdującym się najbliżej obszaru opracowania.¹⁵

W ramach Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry¹⁶ przeprowadzono ocenę wpływu na stan wód podziemnych. Podczas oceny ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych wzięto pod uwagę praktycznie wszystkie elementy mające znaczenie dla oceny stanu wód podziemnych, zarówno ilościowego, jak i chemicznego. Cele środowiskowe ustalone dla JCWPd nr 61 to dobry stan ilościowy oraz dobry stan chemiczny. JCWPd nr 61 jest monitorowana, a według przeprowadzonych badań, jej stan ilościowy określono jako dobry, tak samo jak stan chemiczny, a co za tym idzie nie istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych.

JCWPd nr 61 znajduje się w wykazie wód przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Rysunek 6 – Granica obszaru objętego miejscowym planem na tle mapy hydrograficznej.

Źródło: geoportal, dane WMS (<https://www.geoportal.gov.pl/>) – 09-02-2022

Na podstawie mapy hydrograficznej teren zakwalifikowany jest w całości do 5 klasy przepuszczalności, oznaczającej przepuszczalność zróżnicowaną, o współczynniku filtracji od 10-3 do 0 m*s-1, obejmuje grunty antropogeniczne, a więc silnie przeobrażone przez człowieka. Są to głównie: obszary zabudowane, hałdy, wysypiska śmieci itp. Rozprzestrzenienie tej grupy gruntów należy określić na podstawie map tematycznych i materiałów z odpowiednich jednostek administracyjnych oraz w trakcie polowego zdjęcia hydrograficznego.

Cały analizowany teren położony jest w zasięgu hydroizobaty, określającej głębokość do zwierciadła wód podziemnych od powierzchni terenu na więcej niż 1 m, ale nie więcej niż 2 m p.p.t.

Przedmiotowy teren położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 subzbiornika Inowrocław-Gniezno. Dla subzbiornika Inowrocław-Gniezno nie wyznaczono obszaru ochronnego ze względu na niską podatność na zanieczyszczenie z powierzchni terenu warunkowaną wgłębnym usytuowaniem i dobrą izolacją utworami słabo przepuszczalnymi. Zagrożenia antropogeniczne, jakie mogą oddziaływać na GZWP nr 143, są związane ze zubożeniem zasobów w wyniku intensywnej eksploatacji oraz

¹⁵ Klasy jakości wód podziemnych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring diagnostyczny – rok 2019 - <http://mjjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan> - dostęp 09-02-2022

¹⁶ Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 poz., 1967), str. 182, 186, 410

pogorszeniem jakości wód zbiornika. Zagrożenie jakości wód GZWP nr 143 może wynikać z nieodpowiednich warunków funkcjonowania ujęć wód podziemnych (nieprzestrzegania ograniczeń hydrogeologicznych – nadmierna eksploatacja) mogą przyczyniać się do intensyfikowania dopływu wód o gorszej jakości ze strefy wód zasolonych i o podwyższonej barwie oraz dopływu wód zasolonych od struktur solnych.¹⁷

5) Powietrze atmosferyczne

W celu rozpoznania stopnia zanieczyszczenia powietrza w Polsce, prowadzone są kontrole stężeń substancji zanieczyszczających w formie pomiarów emisji oraz badań monitoringowych immisji. Monitoring jakości powietrza dla województwa wielkopolskiego prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu w Poznaniu. Przedmiotowy obszar został zakwalifikowany do strefy wielkopolskiej na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914), na podstawie którego cały powiat średzki należy analizować jako część tej właśnie strefy.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w rocznej ocenie jakości powietrza w województwie Wielkopolskim za rok 2020¹⁸, zaprezentował wyniki oceny jakości powietrza atmosferycznego pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia oraz dla ochrony roślin. Wynikiem tej oceny jest zaliczenie strefy wielkopolskiej do jednej z klas:

1. w klasyfikacji podstawowej:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy.

2. w klasyfikacji dodatkowej (klasyfikacja wprowadzona na potrzeby raportowania do Komisji Europejskiej):

- do klasy A1 – jeżeli brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} dla fazy II – tj. ≤20 µg/m³;
- do klasy C1 – jeżeli odnotowano przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} dla fazy II – tj. >20 µg/m³;
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Tabela 1 - Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2020 pod kątem ochrony zdrowia ludzi.

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
1	Aglomeracja Poznańska	PL3001	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A1 ²
2	miasto Kalisz	PL3002	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A1 ²
3	strefa wielkopolska	PL3003	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	C1 ²

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

²⁾ Dla pyłu PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, strefy: aglomeracja poznańska, miasto Kalisz oraz strefa wielkopolska uzyskała klasę A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie Wielkopolskim za rok 2020, str. 79

Roczna ocena jakości powietrza na rok 2020 w województwie wielkopolskim dla strefy wielkopolskiej według kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia wykazała brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu dla dwutlenku siarki,

¹⁷ Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce (PGI, PIB Warszawa 2017 r.), str. 132

¹⁸ Roczne oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Ocena na rok 2020, dostępny w Internecie: <http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/publications/card/14065> [dostęp: 10-02-2022]

dwutlenku azotu, benzeny, tlenku węgla, ozonu, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu oraz PM10 zatem całą strefę zaklasyfikowano do klasy A.

Najwyższa wartość stężenia substancji w powietrzu dotyczy substancji pyłu zawieszonego PM2,5 oraz benzo(a)pirenu. Ocena jakości powietrza wykazała przekroczenie dopuszczalnych stężeń ww. substancji, klasyfikując tym samym strefę wielkopolską w klasie C dla benzo(a)pirenu, a C1 dla PM2,5.

Ocena jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin nie wykazała przekroczeń w zanieczyszczeniu powietrza dwutlenkiem azotu, dwutlenkiem siarki i ozonem, a co za tym idzie strefa została zaliczona do klasy A. Przy czym dla poziomu celu długoterminowego w zakresie ozonu, strefa wielkopolska została zaliczona do klasy D2.

Tabela 2 - Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2020 pod kątem ochrony roślin.

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
1	strefa wielkopolska	PL3003	A	A	A

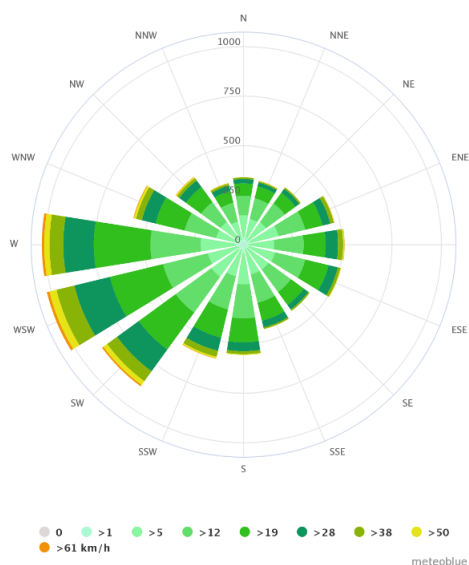
Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa wielkopolska uzyskała klasę D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie Wielkopolskim za rok 2020, str. 91

Wynikiem rocznej oceny jakości powietrza jest wyodrębnienie stref, wymagających podjęcia działań naprawczych, zmierzających do poprawy jakości powietrza (strefy klasy C). Fakt ten nakłada na zarząd województwa obowiązek przygotowania oraz uchwalenia programów ochrony powietrza (POP). Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr XXI/391/20 z dnia 13 lipca 2020 r. przyjął „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”. Ponadto, w zakresie zaopatrzenia w ciepło obowiązuje również uchwała nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Największe zanieczyszczenie atmosfery, związane jest z rozproszonymi, małymi źródłami punktowymi – z różnych urządzeń technologicznych i wentylacyjnych, małych zakładów, lokalnych kotłowni komunalnych, palenisk domowych oraz niezorganizowanych składowisk odpadów, oczyszczalni ścieków, przeładunków i transportu materiałów sypkich lub substancji lotnych.

Rysunek 7 - Róża wiatrów dla gminy Środa Wlkp.

Źródło: Klimat dla gminy Środa Wlkp., (<https://www.meteoblue.com/pl/pogoda/prognoza/modelclimate>), dostęp: 09-02-2022

Na warunki akustyczne gminy i miasta Środa Wielkopolska największy wpływ ma: transport samochodowy oraz kolejowy. Dla linii kolejowej nr 272 Kluczbork-Poznań Główny (odcinek Jarocin - Poznań Krzesiny) nie została sporządzona mapa akustyczna udostępniona przez PKP Polskie Linie Kolejowe. Oddziaływanie akustyczne tej linii kolejowej nie dotyczy żadnego z obszaru objętego planem miejscowym. Obszar planu miejscowego nie jest położony w sąsiedztwie linii kolejowych.

Miasto Środa Wielkopolska sąsiaduje z przebiegającą na południe od zabudowy miasta drogą krajową nr 11. Dla tej drogi krajowej Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad sporządziła dostępną mapę akustyczną, obrazującą występujące przekroczenia i oznaczającą obszary wrażliwe na przekroczenia standardów akustycznych. Obszar planu znajduje się w odległości ponad 3,0 km w linii prostej od przebiegu tej drogi krajowej, a ponad 10,0 km od drogi krajowej nr 15 (odcinek Miłosław – Września). Można zatem stwierdzić, że problem przekroczeń akustycznych w odniesieniu do drogi krajowej nr 11 i 15 nie dotyczy obszaru planu.

Dla drogi wojewódzkiej nr 432, która przebiega w odległości ok. 2,0 km od północnej granicy planu w linii prostej nie sporządzono map akustycznych natomiast dostępne są dane pochodzące z generalnego pomiaru ruchu.²¹ Nie stanowi ona zagrożenia dla warunków akustycznych terenu objętego planem.

Obszar opracowania planu znajduje się w odległości 10-krotności wysokości turbiny wiatrowej – dotyczy to dwóch turbin. Obie zlokalizowane są w obrębie Pierzchno na działkach: nr 19/6 (wybudowana) i nr 73 (wydane pozwolenie na budowę). Dane o ew. uciążliwościach akustycznych w odniesieniu do obu tych turbin nie są dostępne. Nie można się zatem odnieść do ich obecnego i przewidywanego wpływu na klimat akustyczny.

7) Klimat lokalny

Klimat okolic Środy Wielkopolskiej związany jest z ogólną cyrkulacją mas powietrza napływającego głównie z południowego Atlantyku i basenu Morza Śródziemnego. Według regionalizacji klimatycznej W. Okołowicza gmina położona jest na obszarze regionu śląsko-wielkopolskiego, reprezentującego obszar słabnących wpływów oceanicznych i pomorskiego – o niewielkim, modyfikującym wpływie Bałtyku.

Obszar objęty opracowaniem planu miejscowego znajduje się na użytkowanym rolniczo obszarze wysoczyznowym, charakteryzującym się dobrym nasłonecznieniem i przewietrzaniem.

W gminie Środa Wielkopolska panuje klimat umiarkowany i ciepły. Znaczne opady deszczu nawiedzają gminę, nawet w najsuchszych miesiącach. Klimat w tym obszarze został sklasyfikowany jako Cfb zgodnie z systemem Köppena-Geigera (klimat łagodny, bez pory suchej i z ciepłym latem). Średnia temperatura wynosi 8.3 °C. W tym obszarze średnioroczne opady to 523 mm. Najsuchszym miesiącem jest luty (z 24 mm opadów). Największe opady pojawiają się w lipcu i wynoszą średnio 74 mm.

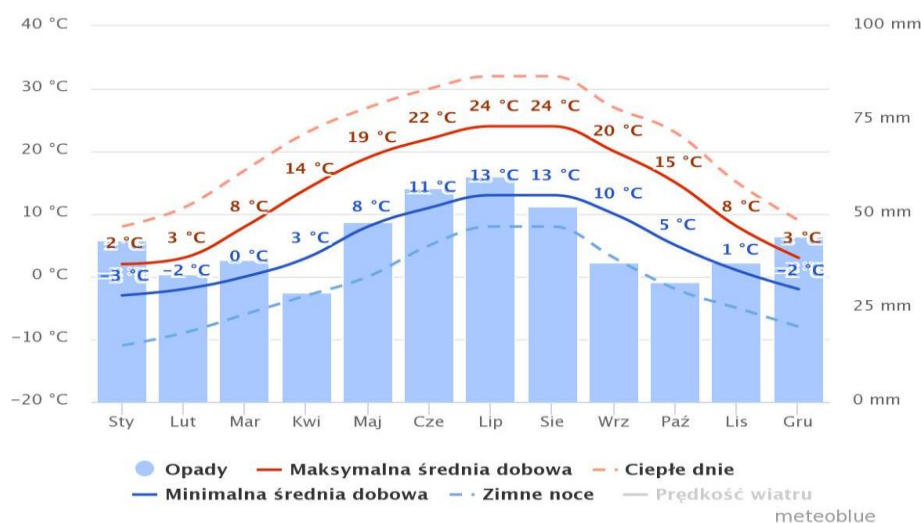
Najcieplejszym miesiącem w roku jest również lipiec - ze średnią temperaturą 18.1 °C. Najniższa średnia temperatura w roku występuje w miesiącu styczniu i wynosi ok. -2.8 °C.

Różnica w opadach pomiędzy najsuchszym a najbardziej mokrym miesiącem wynosi 50 mm. Wahania temperatury w trakcie roku wynoszą 20.9 °C.²²

²¹ Wyniki Generalnego Pomiaru Ruchu wykonanego w roku 2015 dla dróg wojewódzkich (GDDKiA)

²² <https://pl.climate-data.org> [dostęp: 13-02-2022]

Rysunek 9 - Średnie temperatury i opady w gminie Środa Wlkp.

Źródło: Klimat dla gminy Środa Wlkp., (<https://www.meteoblue.com/pl>), dostęp 10-02-2022

Zgodnie ze „Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) największy wpływ na warunki klimatyczne mają zjawiska ekstremalne, których obecne nasilenie się zauważalnie zmienia dynamikę cech klimatu w Polsce. We wszystkich porach roku obserwowany jest wzrost temperatury powietrza, z czego zdecydowanie większy jest on w okresie zimowym niż letnim. Za tym idzie zmniejszenie się liczby dni mroźnych w roku.

Dla regionu Wielkopolski, w którym znajduje się obszar objęty planem zaobserwowano wzrost liczby dni z opadami. Mimo częstszego pojawiania się długotrwałego wiatru o większej prędkości, omawiany obszar nie należy do regionów o zwiększonym ryzyku występowania maksymalnych prędkości wiatru.²³

Przywołany dokument opisuje szereg kierunków działań, mających na celu zwiększenie adaptacji poszczególnych sektorów do zmian klimatycznych. Kwestie ochrony przeciw silnym wiatrom należy przewidzieć na etapie projektu budowlanego.

8) Szata roślinna i świat zwierzęcy

Gmina Środa Wielkopolska pokryta jest zaledwie 6,8% lasami, które stanowią rozproszone kompleksy i są to głównie siedliska: boru świeżego i boru mieszanego świeżego. Lasy są administrowane przez Nadleśnictwo Czarniejewo. Największe kompleksy terenów leśnych znajdują się w okolicach miejscowości: Urnieszewo, Brzeziak i Grójec. Nie są to tereny zlokalizowane w sąsiedztwie planu miejscowego.

Na obszarze planu głównym elementem istotnym dla zachowania bioróżnorodności jest ciek wodny przepływający wzdłuż północnej granicy planu. Ciek przepływa poza granicami planu, jednak jego obrzeża porośnięte są drzewami z gatunku wierzby pospolitej (*Salix alba*) oraz widoczne są zakrzewienia o charakterze spontanicznym. Zasadniczo szata roślinna na obszarze planu jest niezwykle uboga, ponieważ stanowi ona pola uprawne. Tereny zagospodarowane są wiejską zabudową zagrodową - de facto są to dwie zagrody położone na osobnych działkach ewidencyjnych, w ramach których na każdej znajduje się po jednym budynku mieszkalnym. Resztę budynków stanowią budynki gospodarcze. Pozostałe tereny albo pokryte są roślinnością ruderalną albo też stanowią pola uprawne, gdzie roślinność stanowią uprawiane zboża.

²³ „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) – www.ms.gov.pl

Mały zbiornik wodny znajdujący się na działce nr 59 oraz sąsiadujący ciek wodny – mogą być ostoją dla gatunków żab. Zbiorniki wodne oraz sąsiedztwo pól uprawnych przyciąga również różne gatunki ptaków.

W granicach obszaru opracowania planu nie stwierdzono obecności gatunków roślin, grzybów i zwierząt rzadkich oraz objętych ochroną gatunkową, wymienionych w:

- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183 ze zm.),
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408),
- załączniku IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22 lipca 1992 r., str. 7) – tzw. Dyrektywy Siedliskowej,
- krajowej i regionalnej czerwonej liście.

Zgodnie z „Regionalizacją geobotaniczną Polski” opracowaną przez J. M. Matuszkiewicza²⁴ obszar planu położony jest w Podprowincji Środkowoeuropejskiej Właściwej, Dziale Brandenbursko-Wielkopolskim (B), Krainie Środkowowielkopolskiej (B.2), Okręgu Pojezierza Gnieźnieńskiego (B.2.1), w Podokręgu Wrzesińsko-Środzkim (B.2.1.k). W obszarze tym dominuje potencjalna roślinność grądu środkowoeuropejskiego w odmianie śląsko-wielkopolskiej, formie niżowej, serii żyznej (Galio-Carpinetum).²⁵

9) Przyrodnicze obszary chronione

Obszar opracowania planu nie znajduje się ani nie sąsiaduje z przyrodniczymi obszarami chronionymi (w tym z obszarami mającym znaczenie dla Wspólnoty) występującymi w gminie Środa Wielkopolska, tj.:

- SOO Lasy Żerkowsko-Czeszewskie (PLH300053),
- SOO Dolina Średzkiej Strugi (PLH300057),
- OSO Dolina Środzkiej Warty (PLB300002),
- Obszar Chronionego Krajobrazu - Bagna Średzkie.

10) Zabytki, krajobraz oraz inne kulturowe obszary chronione

Na obszarze planu występują zewidencjonowane stanowiska archeologiczne: stanowisko 15 AZP 56-31/90 i stanowisko 17 AZP 56-31/92.

²⁴ Regionalizacja geobotaniczna Polskie, J. M. Matuszkiewicz, Polska Akademia Nauk, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008

²⁵ Potencjalna roślinność naturalna Polski, J. M. Matuszkiewicz, Polska Akademia Nauk, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008

3. Charakterystyka ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę:

- celów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego miejscowego planu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania planu,
- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji miejscowego planu.

Ponadto przedstawiono analizę ustaleń planu oraz zagrożenia możliwe do zaistnienia na etapie funkcjonowania ustaleń miejscowego planu.

1) Położenie w gminie oraz ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym

Plan miejscowy obejmuje obszar zajmowany przez pola uprawne oraz dwie zagrody wiejskie we wsi Olszewo, położonej na wschód od miasta Środa Wielkopolska. Ponadto, otoczony jest drogami gminnymi i polami uprawnymi.

Część obszaru planu położona jest w strefie wyznaczonej przez odległość równą dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu terenu do najwyższego punktu budowli (10H), co w chwili obecnej wiąże się z ograniczeniami w zakresie realizacji funkcji mieszkaniowej. Wiadomo jednak, że planowane są zmiany legislacyjne w zakresie tych ograniczeń określonych w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2020 poz. 981 ze zm.). Stwierdzenie, że dany obszar znajduje się w strefie 10H uprawnia do sporządzenia planu miejscowego w określonym terminie, natomiast jako takie nie ma wpływu na ograniczenia zagospodarowania po jego uchwaleniu. Będzie możliwe zagospodarowanie terenu zgodne z planem.

Ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenu mogą wynikać z położenia obszaru objętego planem w granicach GZWP nr 143 Subzbiornik Inowrocław-Gniezno. Wprawdzie nie wyznaczono dotąd dla niego obszaru ochronnego, to zagrożenie jakości wód GZWP nr 143 może wynikać z nieodpowiednich warunków funkcjonowania ujęć wód podziemnych (nieprzestrzegania ograniczeń hydrogeologicznych – nadmierna eksploatacja) mogących przyczyniać się do intensyfikowania dopływu wód o gorszej jakości ze strefy wód zasolonych i o podwyższonej barwie oraz dopływu wód zasolonych od struktur solnych.²⁶ Na obszarze planu nie występują ujęcia wody, natomiast urządzenia wodociągowe korzystają z ujęć własnych.

Z uwagi na istniejący przebieg linii elektroenergetycznej średniego napięcia SN 15kV, wymagane jest uwzględnienie pasów technologicznych wzdłuż istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych SN 15kV zgodnie z aktami normatywnymi – wg wniosku gestora sieci. Lokalizacja obiektów budowlanych uzależniona jest od warunków określonych w tych aktach.

Obszar opracowania planu znajduje się w granicach obowiązywania koncesji nr 32/96/p z dnia 19 lipca 1996 r. na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w rejonie „Kórnik-Środa”, ważnej do 19 lipca 2021 r., udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa na rzecz PGNiG S.A. w Warszawie. Obszar planu jest objęty ww. koncesją, jednak realnie nie wynikają z tego powodu żadne zidentyfikowane na chwilę obecną ograniczenia.

²⁶ Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce (PGI, PIB Warszawa 2017 r.), str. 132

2) Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Omawiany teren znajduje się na terenach wiejskich. Są to tereny antropogenicznie przekształcone. Ich zabudowa lub zmiana przeznaczenia jest zgodna z aktualnie obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Środa Wielkopolska.

Skutki dotychczasowego sposobu użytkowania terenu dla środowiska naturalnego nie są neutralne – teren planowany do zabudowy stanowi rolniczą przestrzeń produkcyjną – uprawy rolnicze. Obszar planu położony jest w zasięgu wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć. Użytkowanie rolnicze wraz z nawożeniem nie jest w związku z tym korzystne. Na tym terenie w zasadzie nie występuje roślinność wysoka, szata roślinna jest niezwykle uboga, grunty rolne są narażone na erozję. Obszar przewidziany do zabudowy w studium, którego odzwierciedleniem jest omawiany plan to są obszary zabudowy zagrodowej – w ramach wyznaczenia terenu zabudowy wielofunkcyjnej oraz terenów rolniczych. Intencją jest dopuszczenie realizacji zagrody dodatkowej np. dla rodziny rolnika obecnie posiadającego zagrodę na tym terenie. Zatem nie chodzi o znaczne powierzchnie zabudowy. Z punktu widzenia urbanizowania kolejnych terenów niezabudowanych, trudno jest ocenić skutki jednoznacznie – ponieważ z jednej strony nie realizuje koncentracji zabudowy z jednostce osadniczej a sprzyja realizacji rozproszonej zabudowy wiejskiej. Z drugiej zaś strony, rozproszona zabudowa zagrodowa jest nieodłącznym elementem obecnego w gminie krajobrazu rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Brak uchwalenia planu w tym przypadku wiąże się dla terenów objętych strefą odległości do 10H od elektrowni wiatrowych, brakiem możliwości realizacji zabudowy mieszkaniowej zgodnie z wyznaczonymi terenami w studium. Już w tej chwili nie można na tych terenach wydać decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu pod funkcje mieszkalne. Natomiast na pozostałych terenach, a także w przypadku inwestycji niemieszkalnych, w konsekwencji braku uchwalenia planu będzie możliwe wydanie decyzji na funkcje niemieszkalne – rolnicze. Na tym obszarze nie jest wymagana zgoda MRiRW na przeznaczenie terenu na cele nierolnicze w związku z występowaniem gruntów chronionych.

Reasumując, w przypadku braku realizacji ustaleń planu miejscowego nie zaistnieje znaczna zmiana w stosunku do obecnego stanu.

3) Istniejące problemy ochrony środowiska oraz cele tej ochrony

Najbardziej istotnym problemem na dzień dzisiejszy w skali globalnej są zachodzące zmiany klimatyczne na Ziemi. Przyczyną tego stanu rzeczy jest obciążenie środowiska działalnością człowieka: emisja CO₂ do atmosfery, zawłaszczanie terenów zielonych na rzecz urbanizacji bądź rolnictwa, ogromne ilości produkowanych odpadów (w tym nieprzemyślane technologie opakowań produktów trudne do utylizacji), niedostateczne działania lub ich brak w zakresie retencjonowania wód, itd. Wszystkie one wynikają z postępu cywilizacyjnego, który opiera się na paliwach kopalnych. Z tego punktu widzenia każda inwestycja ma negatywny wpływ na środowisko.

Dziedzina planowania przestrzennego niesie za sobą wiele możliwości poprawy tej sytuacji. Głównie należy przeciwdziałać „rozlewaniu” się zabudowy poza jednostki osadnicze, zarówno dlatego że wyposażenie w infrastrukturę jest łatwiejsze i tańsze, ale też nie ingeruje się w powierzchnie dotąd biologicznie czynne. W przypadku niniejszego planu, rozwinięcie jednostki osadniczej jest dyskusyjne, ponieważ zabudowa nie będzie uzupełnieniem zabudowy wsi, jej charakter również będzie odmienny. Plan oczywiście spełnia założenia studium w tym zakresie, a w tym dokumencie wyznaczono rozległy obszar do przeznaczenia pod zabudowę. W tej sytuacji kluczowe będzie zaprojektowanie parametrów zabudowy w sposób bardziej ekstensywny.

Do istniejących problemów stanu środowiska można zaliczyć okresowe pogarszanie się jakości stanu powietrza atmosferycznego w związku z ogrzewaniem budynków w sezonie zimowym. Zabudowa analizowana nie jest podłączona do sieci gazowej. Możliwe jest negatywne oddziaływanie w przypadku nieprzestrzegania przepisów prawa i stosowania starych bądź wadliwych technologii w zakresie ogrzewania budynków oraz odprowadzania ścieków bytowych z budynków. Pewnym ryzykiem dla środowiska jest utrzymywanie terenów bez podłączenia do kanalizacji sanitarnej, gdzie odprowadzanie ścieków bytowych następuje do szczelnych zbiorników bezodpływowych, których kontrola może być okazjonalna. Brak uchwalenia planu na tym terenie nie poprawi sytuacji stanu jakości powietrza ani też nie wpłynie na przyspieszenie realizacji kanalizacji sanitarnej na terenach planowanych pod zabudowę, z uwagi na brak ekonomicznego uzasadnienia takiego działania (zbytnie rozproszenie zabudowy).

Celem ochrony środowiska jako całości jest zachowanie równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w rozwoju społeczno-gospodarczym. Głównym elementem pozwalającym zachować równowagę jest przestrzeganie standardów jakości środowiska określonych w Prawie ochrony środowiska i przepisach odrębnych. W planie miejscowym wprowadzono zapisy dotyczące modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej w zgodzie z przepisami odrębnymi. Zapisy dotyczą zarówno odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych jak i sposobów ogrzewania budynków, ponieważ dopuszcza się stosowanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100 kW z wyłączeniem biogazowni i elektrowni wiatrowych. Ponadto, jak w każdym przypadku, kiedy realizowana jest zabudowa, dochodzi do uszczuplenia powierzchni dotąd biologicznie czynnej. Plan zapisuje nasycenie terenów wymaganą minimalną powierzchnią terenu biologicznie czynnego.

Przedmiotowy teren nie jest objęty ochroną prawną ze względów przyrodniczych, a dla ochrony walorów krajobrazowych zawiera ustalenia dotyczące zagospodarowania terenów zielonych oraz gabarytów budynków, intensywności zabudowy i formy architektonicznej tej zabudowy, aby była ona odpowiadająca skalą do struktury funkcjonalno-przestrzennej obecnej w sąsiedztwie rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zostały przeniesione do krajowych przepisów i na podstawie również tych przepisów są realizowane. Odpowiednie odniesienia są obecne w ustawodawstwie krajowym. Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 ze zm.). Dokumentem obowiązującym jest przyjęta uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (M.P. z 2019 r. poz. 794). Z punktu widzenia omawianej problematyki projektu planu i jego zakresu należy wziąć pod uwagę najistotniejszy element jakim jest ochrona powietrza i wód. Wzięto pod uwagę m.in. Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 przyjęty 3 września 2015 r. oraz Cele zrównoważonego rozwoju ustanowione na konferencji w Nowym Jorku w 2015 r., co przekłada się na Europejską Strategię Zrównoważonego Rozwoju oraz priorytety w skali Unii Europejskiej i cele 7. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Do najważniejszych wyzwań należy zaliczyć działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju czy ochronę różnorodności biologicznej. Za równie ważne uznaje się ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem (w tym eliminację niskich źródeł emisji, zmianę technologii i paliw na niskoemisyjne oraz rozwój gminnych systemów ciepłowniczych), ochronę zasobów naturalnych, racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi i leśnymi.

Odpowiednie odniesienia znajdujemy również m.in. w „Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030”²⁷ oraz w „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym”²⁸.

W „Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2030”²⁹ w oparciu o diagnozę stanu środowiska województwa wielkopolskiego, zdefiniowane zagrożenia i problemy oraz prognozowane zmiany stanu środowiska, określono cele i kierunki interwencji Programu oraz typy zadań zgłoszonych przez samorządy dla poszczególnych obszarów interwencji. Realizacja zaproponowanych zadań nie dotyczy wszystkich jednostek i będzie uzależniona od uwarunkowań prawnych oraz środowiskowych.

Są to cele następujące (numeracja wg oryginalnego dokumentu):

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza – cele:

- 1.1. Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm w strefach
- 1.2. Adaptacja do zmian klimatu;
- 1.3. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;

2. Zagrożenie hałasem – cele:

- 2.1. Dobry stan klimatu akustycznego, brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu;
- 2.2. Zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas;

3. Pola elektromagnetyczne – cel:

- 3.1. Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych;

4. Gospodarowanie wodami – cele:

- 4.1. Zwiększenie retencji wodnej województwa;
- 4.2. Racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody;
- 4.3. Przeciwdziałanie skutkom suszy;
- 4.4. Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód;

5. Gospodarka wodno-ściekowa, - cele:

- 5.1. Poprawa jakości wody;
- 5.2. Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich;

6. Zasoby geologiczne – cele:

- 6.1. Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas wydobywania kopalin;
- 6.2. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;

7. Gleby – cele:

- 7.1. Ochrona gleb przed degradacją, utrzymanie dobrej jakości gleb;
- 7.2. Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych;

8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele:

- 8.1. Redukcja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych;
- 8.2. Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania;
- 8.3. Ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami;

9. Zasoby przyrodnicze – cel:

- 9.1. Zwiększenie lesistości województwa i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych;
- 9.2. Zachowanie różnorodności biologicznej;

10. Zagrożenie poważnymi awariami – cel:

- 10.1. Brak incydentów o znamionach poważnej awarii.

11. Edukacja – cel:

²⁷ <https://bip.umww.pl> [dostęp 13-11-2020]

²⁸ Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XXII/405/20 z dnia 28 września 2020 r.

²⁹ Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XXV/472/20 z dnia 21 grudnia 2020 r

11.1. Świadome ekologicznie społeczeństwo;

12. Monitoring środowiska – cel:

12.1. Zapewnienie aktualnych i wiarygodnych informacji o stanie środowiska

Z wielu wyżej wymienionych celów projekt planu realizuje te kluczowe, m.in. poprzez umożliwienie realizacji na skutek opracowania planu miejscowego i zrealizowania celów, które dotyczą specyfiki opracowania:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza (wszystkie cele – przynajmniej częściowo)
- Zagrożenie hałasem (cel 2.1)
- Pola elektromagnetyczne
- Gospodarowanie wodami (wszystkie cele)
- Gospodarka wodno-ściekowa (cel 5.1)
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów (wszystkie cele)
- Zasoby przyrodnicze (cel 9.2)

Natomiast w „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2025 wraz z planem inwestycyjnym” w gospodarce odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji) za główne cele uznano m.in.;

- zmniejszenie ilości powstających odpadów (ograniczenie marnotrawienia żywności, wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia),
- zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji,
- doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami
- zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie),
- zaprzestanie nielegalnego składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych oraz zbieranych nieselektywnie, które nie mogą być składowane od dnia 1 stycznia 2016 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach,
- likwidację miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych,
- wdrażanie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z wymaganiami przepisów krajowych,
- monitorowanie i kontrolę odpadów komunalnych (w rozróżnieniu na poszczególne frakcje).

4) Projektowana zmiana użytkowania terenu

W obowiązującym dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Środa Wielkopolska, obszar w granicach opracowania miejscowego planu obejmuje tereny RM - tereny wielofunkcyjnej zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, mieszkaniowo usługowej, usługowej na terenie gminy Środa Wielkopolska oraz tereny rolnicze klasy gruntów IV-VI oraz łąki.

Na większości obszaru planu wyznaczono tereny rolnicze (R) oraz tereny zieleni (Z) z możliwością zagospodarowania i użytkowania terenów rolniczych. Nowe tereny pod zabudowę zagrodową (RM) obejmują obszary zdelimitowane w obowiązującym studium. Na terenach rolniczych (R) dopuszcza się realizację zabudowy związanej z rolniczą przestrzenią produkcyjną w tym zabudowę zagrodową ale w małym procencie powierzchni zabudowy – chodzi o przełożenie intencji dopuszczenia tej zabudowy do

faktycznych potrzeb właścicieli terenów i nie dopuszczanie tym samym do nadmiernego zabudowania terenu.

Dostępność komunikacyjna terenów została zachowana w stanie istniejącym, z uwagi na brak możliwości i zasadności korekt.

Rysunek 10 – Lokalizacja obszaru planu na tle studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Środa Wielkopolska.

Źródło : Urząd Miejski w Środzie Wielkopolskiej

W ustaleniach planu sprecyzowano też w szczególności i adekwatny do obowiązujących przepisów prawa sposób zasady zagospodarowania terenów inwestycyjnych. Zakładana w niniejszym planie skala budynków nie różni się od istniejących w sąsiedztwie zagród. Wszystkie powyższe aspekty, są istotne dla zapewnienia ładu przestrzennego tej części terenu. Projektowane zagospodarowanie spełnia również warunek zgodności z ustaleniami „Studium...”, jako dokumentem który jest wiążący przy sporządzaniu planów miejscowych.

5) Analiza ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Celem sporządzania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest przeznaczenie terenu pod funkcje przewidziane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Środa Wielkopolska, tj. tereny wielofunkcyjnej zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, usługowej na terenie gminy Środa Wielkopolska. Są to tereny mieszkaniowe wraz z przeznaczeniami towarzyszącymi, których spektrum mieści się w zgodności ze studium.

Zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz z zasadą zrównoważonego rozwoju w ustaleniach projektu planu ustalono:

- stopień zainwestowania terenu w sposób procentowy oraz intensywność zabudowy,
- procentowy udział powierzchni terenu biologicznie czynnego w powierzchni poszczególnych terenów,
- parametry projektowanej zabudowy,
- obsługę komunikacyjną,
- zasady wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną w zgodzie z przepisami odrębnymi.

Wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego zawsze będą miały zastosowanie do realizowanych inwestycji, gdyż są przepisami nadrzędnymi w stosunku do prawa miejscowego, a Rada Miejska ma delegację prawną jedynie do ustalania rodzaju inwestycji i formy przestrzennej zabudowy.

Na obszarze planu ustalono następujące przeznaczenia terenów:

- tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych - **RM**;
- tereny zieleni - **Z**;
- teren rolniczy (z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej, rolniczej) - **R**;

Ustalenia planu w sposób szczegółowy określają funkcję oraz parametry budynków, ich sposób lokalizacji na działce poprzez wyznaczenie nieprzekraczalnych linii zabudowy.

Analiza ustaleń tekstowych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części dotyczącej środowiska przyrodniczego pozwala na wyciągnięcie wniosków oraz sformułowanie uwag. Brzmienie ustaleń jest następujące:

- 1) zagospodarowanie odpadów zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) możliwość zagospodarowania mas ziemnych powstałych wskutek prowadzenia robót budowlanych na terenie inwestycji;
- 3) zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na zagospodarowanych terenach RM i R jak dla terenów zabudowy zagrodowej;
- 4) prowadzenie gospodarki rolnej zgodnie z przepisami odrębnymi, w tym w szczególności dotyczącymi stosowania nawozów.

Ponadto zakazuje się lokalizacji:

- 1) przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego i infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;

Dopuszcza się lokalizację urządzeń i budowli melioracji wodnych, w tym retencję wód.

W zakresie modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej ustala się:

- 1) odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na terenie nieruchomości;

- 2) odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 3) zaopatrzenie w wodę do celów bytowych i technologicznych, w tym do celów przeciwpożarowych, z urządzeń wodociągowych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 4) zasilanie w energię elektryczną z urządzeń elektroenergetycznych, zgodnie z przepisami odrębnymi z zastrzeżeniem ustaleń dotyczących urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW;
- 5) dopuszczenie lokalizacji stacji transformatorowych;
- 6) zaopatrzenie w gaz z urządzeń gazowych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 7) zaopatrzenie w ciepło z zastosowaniem technologii i urządzeń niskoemisyjnych oraz alternatywnych źródeł energii z zastrzeżeniem ustaleń dotyczących urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW;
- 8) w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw dla celów grzewczych – uwzględnienie ograniczeń i zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi.

W ustaleniach dopuszcza się:

- 1) roboty budowlane w zakresie urządzeń infrastruktury technicznej i obiektów budowlanych związanych z infrastrukturą techniczną;
- 2) realizację rozwiązań pozwalających na retencjonowanie wód opadowych na terenie nieruchomości i rozwiązań opóźniających spływ wód opadowych, w szczególności, zbiorniki na deszczówkę, np. beczki, studnie chłonne, oczka wodne;
- 3) lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej i obiektów budowlanych związanych z infrastrukturą techniczną, w tym urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW.

W zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy ustala się uwzględnienie ograniczeń wynikających z lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej, a w szczególności linii elektroenergetycznych i ich stref ochronnych zgodnie z przepisami odrębnymi.

W zakresie granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planie zagospodarowania przestrzennego województwa ustala się uwzględnienie lokalizacji obszaru planu w granicy Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 Subzbiornik Inowrocław-Gniezno.

Powyższe ustalenia w większości odwołują się do przepisów odrębnych, ponieważ to one kształtują zasady zaopatrzenia w media jak również postępowanie z odpadami oraz ściekami bytowymi, przemysłowymi czy też wodami opadowymi i roztopowymi. Plan jest aktem prawa miejscowego i nie ma delegacji do regulacji tych kwestii jeżeli akty prawa wyższego rzędu takie określają, chyba że dają one taką możliwość.

Co do ustaleń dotyczących zasad zabudowy to jej gabaryty zostały określone w ustaleniach szczegółowych dla zabudowy zagrodowej zarówno lokalizowanej na terenach RM jak i na tej dopuszczonej na terenie 1R. Ustalono wskaźnik powierzchni zabudowy na poziomie 30% powierzchni działki budowlanej na terenach RM oraz 20% na terenie 1R. Celem rozróżnienia było dopuszczenie zabudowy zagrodowej na terenie rolniczym ale nie w nadmiernej powierzchni, ale jednak nie powodowanie ograniczeń dla wykonywania dotychczasowej działalności rolniczej. Poziom powierzchni biologicznie czynnych kształtuje się odpowiednio od 20% powierzchni działki budowlanej na terenach RM do 40% na terenie 1R.

Powyższa analiza pozwala stwierdzić, że ustalenia do poszczególnych obszarów są między sobą spójne i będą stanowiły czytelne zasady dla użytkowników, a zabudowa, która powstanie dzięki tym ustaleniom (mimo rozproszonego charakteru zabudowy) będzie miała adekwatną funkcję i skalę do otaczającej wsi Olszewo.

6) Zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń planu.

Zainwestowanie terenów przeznaczonych pod zabudowę kubaturową charakteryzować się będzie podobną intensywnością jak w stanie istniejącym.

Niekorzystne oddziaływanie związane z wprowadzonym zainwestowaniem, wiązać się będzie z faktyczną budową, eksploatacją oraz bieżącą konserwacją zabudowy i urządzeń technicznych. Pod warunkiem właściwej realizacji zabudowy oraz eksploatacji zgodnie z przepisami odrębnymi, przekształcenia środowiska w stosunku do stanu obecnego nie będą znaczące, choć z pewnością zmiany zajdą. Ulegnie uszczupleniu chociażby powierzchnia terenu dotąd biologicznie czynna. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne uzależnione będzie od zastosowanego wariantu ogrzewania budynków. Plan dopuszcza stosowanie technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii, w tym urządzenia o mocy nie przekraczającej 100 kW (zgodnie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego). Możliwe będzie stosowanie ogniw fotowoltaicznych do produkcji energii elektrycznej na potrzeby gospodarstw domowych czy też pomp ciepła do celów grzewczych.

Zagrożenia nadzwyczajne dotyczyć mogą niespodziewanych i ekstremalnych zjawisk przyrodniczych (tj. powodzie, huragany, ulewne deszcze itp.) lub awarii wynikających z zawodności sprzętu lub zaniedbań ludzi.

Mimo dobrze skonstruowanych ustaleń planu, powodem zagrożeń dla środowiska mogą być również wadliwie działające instalacje mechaniczne, niewystarczające lub nadmierne uszczelnienie podłoża, zła gospodarka ściekowa, lub niewłaściwa gospodarka odpadami. Wszelkie naruszenia w tym względzie regulują przepisy nadrzędne w stosunku do prawa miejscowego. Większym problemem jest ich egzekwowanie.

4. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę przewidywanych znaczących oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w tym wszystkie jego elementy.

Ponadto przedstawiono:

- zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji miejscowego planu,
- metody analizy skutków realizacji postanowień miejscowego planu,
- informację o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- informację o braku rozwiązań alternatywnych.

1) Powierzchnia ziemi, gleby i zasoby naturalne

W rejonie projektowanej zabudowy nie występują obszary naturalne. Zasoby naturalne, rozumiane jako twory organiczne (rośliny, zwierzęta, ekosystemy) i nieorganiczne (atmosfera, wody, minerały), wykorzystywane przez człowieka w procesie produkcji i konsumpcji - dzielą się na zasoby naturalne odnawialne i nieodnawialne. Zasoby naturalne odnawialne to np.: wody, atmosfera, drewno, a ich odnawialność wynika z istnienia zamkniętych obiegów materii: tlenu, wody, azotu. Zasoby naturalne nieodnawialne to przede wszystkim zasoby energetyczne (paliwa kopalne) oraz minerały.³⁰

Zabudowa realizowana na podstawie projektu planu nie będzie oddziaływała na nieodnawialne zasoby naturalne z uwagi na brak ich udokumentowania na obszarze objętym opracowaniem.

Planowana zabudowa nie powinna wywrzeć negatywnych skutków na stan GZWP, jeżeli gospodarka ściekowa będzie prowadzona we właściwy sposób, tj. ścieki będą odprowadzane do szczelnych zbiorników bezodpływowych. Będzie możliwe też zastosowanie przydomowej oczyszczalni ścieków, jednak z uwagi na możliwość infiltrowania zanieczyszczeń do wód podziemnych (grunty narażone na infiltrację, obecność GZWP) – nie zaleca się tego rozwiązania.

Co do zasobów naturalnych odnawialnych, oddziaływanie na twory organiczne, tj. rośliny, zwierzęta i ekosystemy będzie większe niż obecnie. Obszar planu dotyczy terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Powierzchnia terenu biologicznie czynnego ulegnie zmianie w przypadku powstania zabudowy. W celu minimalizacji negatywnego oddziaływania na zasoby naturalne odnawialne, ustalono nasycenie terenów powierzchnią biologicznie czynną.

Zmiana warunków gruntowo-wodnych dotyczy głównie etapu realizacji inwestycji. W trakcie prac ziemnych, związanych z realizacją nowej zabudowy nastąpi zerwanie i przemieszczenie powierzchniowych warstw glebowych. Naruszeniu i trwałym przekształceniom ulegnie struktura gruntu do głębokości wykonania wykopów pod nawierzchnie, budynki i infrastrukturę techniczną.

Na omawianym terenie odpady będą pochodzić z gospodarstw domowych, rolnych obecnej działalności rolniczej na terenie. Zarówno przepisy odrębne, jak i zapisy planu nakazują odpowiednią gospodarkę odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi³¹ poprzez ich segregację i gromadzenie w miejscach do tego przeznaczonych na terenie działki budowlanej. Przy przestrzeganiu przepisów prawa zmniejsza się ryzyko zanieczyszczenia powierzchni ziemi czy wód związanego z realizacją miejscowego planu. Przy czym jako przestrzeganie prawa rozumie się również właściwą segregację odpadów, która często przebiega niezgodnie z wytycznymi. W tym zakresie konieczne są ustawiczne działania edukacyjne.

³⁰ <https://encyklopedia.pwn.pl>

³¹ ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 poz. 888 ze zm.)

2) Warunki hydrologiczne i ochrona wód

Utrzymanie odpowiedniej wielkości powierzchni terenów biologicznie czynnych zminimalizuje niekorzystne zmiany hydrologiczne i będzie to miało korzystny wpływ również na tereny sąsiednie.

W aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016-2021 na obszarze jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych Moskawa do Wielkiej (PLRW600016185469) stwierdzono ogólny zły stan wód przy stanie/potencjale ekologicznym oraz stanie chemicznym – poniżej dobrego. Celem środowiskowym jest uzyskanie dobrego stanu chemicznego oraz stanu ekologicznego. Biorąc zatem pod uwagę brak uzasadnienia ekonomicznego dla rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej dla tego obszaru – konieczna jest kontrola sposobu zagospodarowania odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych (jeśli takie są). Korzystanie z nieszczelnego szamba jest bardzo niebezpiecznym procederem – większość bakterii chorobotwórczych, wraz ze ściekami przedostaje się do gleby i wód podziemnych. Skażenie, które pojawi się wokół domu, jest wchłaniane przez rośliny. Bakteria E. Coli zwana pałeczką okrężnicy, wchodzi w skład fizjologicznej flory bakteryjnej jelita grubego człowieka. W jelicie ta symbiotyczna bakteria spełnia pożyteczną rolę, uczestnicząc w rozkładzie pokarmu. Może jednak przyczynić się do wystąpienia niepożądanych dolegliwości, np.: zakażenia układu moczowego czy też zatrucia pokarmowego, jeśli spożyjemy na przykład wodę zakażoną bakterią. Za korzystanie z nieszczelnego szamba grożą sankcje prawne. Kontrolą zbiorników bezodpływowych zajmują się gminy. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach upoważnia je do sprawdzenia, czy posiadacze szamb zawierają umowy na wywóz nieczystości ciekłych i czy korzystają z tych usług. Problem nieszczelnych zbiorników bezodpływowych może spowodować niekontrolowane zanieczyszczenia bakteriologiczne i chemiczne gleby i wód podziemnych. Dotyczy to nie tylko terenu wokół szamba, ale też dalszych okolic, ponieważ płynące ścieki mogą przebyć w glebie znaczne odległości. Same zanieczyszczenia też potrafią przetrwać w nich kilka miesięcy. Stąd nieszczelne okoliczne szamba mogą spowodować skażenie lokalnych zbiorników wodnych i ich zakwitanie. Rozwiązaniem nieszczelnego szamba może być jego wymiana, bądź też zastosowanie powłok wodoszczelnych umożliwiających hydroizolację zbiornika.³²

W przepisach planu ustalone są możliwości zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, na terenie nieruchomości (tzw. mała retencja). Ustalono również dopuszczenie realizacji rozwiązań pozwalających na retencjonowanie wód opadowych na terenie nieruchomości i rozwiązań opóźniających spływ wód opadowych, w szczególności, zbiorniki na deszczówkę, np. beczki, studnie chłonne, oczka wodne. Wpływ małej retencji na środowisko przyrodnicze jest wielowymiarowy. Zatrzymywanie wody na dłużej w gruncie wpływa zmniejszenie skutków suszy, zapobiega podtopieniom w przypadku występowania deszczy nawaalnych, spowalnia spływ wód, wzbogaca i urozmaica występowanie gatunków roślin i zwierząt sprzyjając bioróżnorodności a także ogranicza zjawisko erozji gleb i wody.

Ewentualne zmiany w zakresie zabudowy i zagospodarowania terenu nie powinny wywrzeć negatywnego wpływu na środowisko i jego komponenty w zakresie hydrogeologii w obszarze rozpatrywania ani na terenach sąsiednich.

3) Różnorodność biologiczna, flora i fauna

Kwestie związane z różnorodnością biologiczną są niezwykle istotne w kontekście przeciwdziałaniem zmianom klimatycznym zachodzącym na Ziemi. W zagospodarowaniu terenów należy poszukiwać miejsc pretendujących do odbudowy bioróżnorodności. Najczęściej jest to okolica terenów wód powierzchniowych, gdyż warunki tam panujące stwarzają naturalną bazę dla odbudowy siedlisk roślinności i zwierząt. Obecnie w planowaniu przestrzennym powinno się poszukiwać takich terenów i dążyć do ich

³² <http://strefainstalatora.pl>

zachowania i odbudowy. Sprzyjającym działaniem jest zatrzymywanie wody na terenie, stosowanie rozwiązań opóźniających spływ wód opadowych i roztopowych, co szerzej zostało omówione w poprzednim rozdziale.

W projekcie planu wprowadzono zapisy o minimalnym procentowym udziale terenu powierzchni biologicznie czynnego, by zapewnić odpowiednią równowagę dla lokalnego mikroklimatu. Dodatkowo dopuszcza się stosowanie małej retencji oraz lokalizacji zbiorników retencyjnych, które mogą stać się ostoją dla roślinności. Zakłada się zatem co najmniej utrzymanie niewielkiego stawu (teren 2Z) i wprowadzenie zieleni ogrodów. To pozwala przypuszczać, że warunki bytowania żyjących tam gatunków roślin i zwierząt nie będą się pogarszać w sposób znaczący i nie ulegną one likwidacji.

4) Krajobraz

Ustawa o ochronie przyrody definiuje walory krajobrazowe jako wartości ekologiczne, estetyczne lub kulturowe obszaru oraz związane z nim rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami definiuje natomiast pojęcie krajobrazu kulturowego, czyli przestrzeni historycznie ukształtowanej w wyniku działalności człowieka, zawierającej wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze. Obie te definicje wskazują na istniejącą zależność pomiędzy naturalnymi walorami środowiska oraz działalnością człowieka i jego wkładem w kreowanie krajobrazu. Zapisy planu miejscowego mają pozwolić na ochronę wszystkich składników krajobrazu i wprowadzenie nowych elementów przyrodniczych i budowlanych w harmonii z otoczeniem.

W celu ochrony i kształtowania ładu przestrzennego ograniczono intensywność zabudowy oraz wprowadzono:

- określone wymiarami odległości nieprzekraczalnych linii zabudowy,
- parametry i lokalizację budynków,
- wprowadzono gabaryty zabudowy dla terenów dotąd niezabudowanych wpisujące się w otoczenie,
- utrzymano intensywność zabudowy adekwatną do stanu istniejącego dla terenów o rozproszonej zabudowie.

W planie zawarto również ustalenia dotyczące gabarytów budynków oraz maksymalną powierzchnię zabudowy pozwalającą na zachowanie pożądanej intensywności zabudowy.

Założenia projektu planu są zgodne z podstawowym celem Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, którym jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących wszędzie: w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również na obszarach odznaczających się wyjątkowym pięknem - dlatego swoim zasięgiem obejmuje całe terytorium Polski.³³ W przypadku przedmiotowego planu ochrona i planowanie krajobrazu polega na dopełnieniu struktury przestrzennej wiejskiej zabudowy zagrodowej. Plan miejscowy niestety nie gwarantuje realizacji wysokiej jakości architektury budynków, co w przypadku rolniczej przestrzeni produkcyjnej często ma miejsce.

Utrzymanie i rozwijanie istniejącej zieleni, pozwoli utrzymać istniejące walory krajobrazu oraz poprawi estetykę nowo zainwestowanych terenów. Wpłynie również korzystnie na stosunki wodne oraz warunki wilgotnościowe obszarów podlegających zabudowie i obszarów sąsiednich.

³³ tekst i założenia Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (Florencja 2000 r.) – dostępna w Internecie <http://ochronaprzyrody.gdos.gov.pl>

5) System powiązań i przyrodnicze obszary chronione

Tereny objęte projektem miejscowego planu nie podlegają przyrodniczej ochronie formalno – prawnej.

Nie przewiduje się niekorzystnego oddziaływania na obszar Natura 2000 ani na inne tereny chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody ze względu na położenie planowanej zabudowy w obszarze gminy. Nie przewiduje się niekorzystnego oddziaływania na obszary chronione z uwagi na oddalenie obszaru miejscowego planu od obszarów chronionych. Żadne z chronionych typów siedlisk nie występują w sąsiedztwie projektowanego zainwestowania i przez to nie ma ryzyka ich naruszenia czy zniszczenia. Brak jest na obszarach w sąsiedztwie terenów objętych planem miejscowym elementów podlegających faktycznej ochronie w związku z celami i przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000.

Ustalenia projektu planu nie wywrą negatywnego wpływu na gatunki chronione obszarów Natura 2000.

6) Warunki życia i zdrowie ludzi

Przeznaczenie terenów pod zabudowę zagrodową w możliwym zakresie wyznaczonym w „Studium ..” nie wpłynie znacząco na warunki życia ludzi z uwagi na znaczne oddalenie od skupisk zamieszkania. Na terenie mieszkają jego właściciele i ew. rodzina. Prowadzą oni działalność rolniczą na własnych terenach.

W zakresie zdrowia ludzi można obawiać się ewentualnego pogorszenia stanu powietrza, jeżeli do ogrzewania budynków będzie wykorzystywany węgiel, drewno lub ich pochodne. Na chwilę obecną nie można tego sposobu ogrzewania zakazać, natomiast wszystko zależy od rodzaju urządzeń grzewczych i jakości opału. Tak czy inaczej, docelowo powinno się odchodzić od stosowania tych paliw. Badania WHO wskazują, że zanieczyszczenia powietrza mogą nawet w 30% podwyższać ryzyko wystąpienia nowotworów, takich jak rak płuca, zatok, jamy ustnej, gardła i krtani, przełyku, a nawet nerek. Długotrwały kontakt z szeroko rozumianym smogiem może również prowadzić do przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (POCHP). Zabudowa objęta planem nie jest objęta siecią gazową, zatem z dużym prawdopodobieństwem spodziewać się należy różnorodnych sposobów ogrzewania istniejących budynków.

7) Jakość powietrza i klimat lokalny

Dalsza zabudowa może w sposób znaczący wpłynąć na stan higieniczny powietrza oraz może przyczynić się do wzrostu emisji CO₂ z systemów grzewczych. Źródłem zanieczyszczenia powietrza jest głównie niska emisja, pochodząca z ogrzewania budynków. W chwili obecnej prowadzone są liczne działania mające na celu poprawę jakości powietrza w Polsce. Działania te następują na poziomie centralnym, ale też i samorządowym. Zaangażowane w kampanię edukacyjną są również szeroko rozumiane media. Kluczowe jest instalowanie w systemach grzewczych urządzeń nie bazujących na paliwach kopalnych albo przynajmniej charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji. W niniejszym planie miejscowym zakłada się stosowanie nowoczesnych technologii minimalizujących negatywne skutki emisji zanieczyszczeń do powietrza. Jednak dla rzeczywistej poprawy stanu jakości powietrza jest faktyczne wdrażanie postulowanych działań w życie oraz egzekwowanie wymogów przepisów prawa w tym zakresie oraz dalsze ich zmiany zmierzające do stopniowej eliminacji paliw kopalnych z użytku.

Dla obszaru objętego miejscowym planem, z uwagi na istniejącą i planowaną zabudowę kluczowym czynnikiem będzie wykorzystanie nowoczesnych technologii grzewczych z zastosowaniem paliw i urządzeń niskoemisyjnych, a najlepiej rezygnacja ze stosowania paliw kopalnych w ogóle na rzecz odnawialnych źródeł energii. Na chwilę obecną, nie ma wymagań ustawowych w tym zakresie, ale przyjmując za cel odejście od paliw kopalnych i redukcja emisji CO₂ do atmosfery do zera do roku 2050, zastosowanie

narzędzi prawnych będzie niezbędne. Te działania będą konieczne w celu powolnego cofania zmian klimatycznych na Ziemi.³⁴

Ustalenia adekwatne do obecnej sytuacji prawnej znalazły odzwierciedlenie w tekście planu. Działania te są zgodne z obowiązującymi dokumentami POP dla strefy wielkopolskiej, a w szczególności z działaniami naprawczymi zawartymi w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P”,³⁵ przy czym należy mieć świadomość, że to wciąż za mało aby odwrócić zachodzące procesy w zmianach klimatu.

Dla poprawy warunków wilgotnościowych i zrównoważenia warunków termicznych duże znaczenie ma też odpowiednie nasycenie terenu zielenią oraz mała retencja wód opadowych. Plan w pełni umożliwia realizację tych celów.

W związku z prowadzeniem działalności rolniczej należy przeciwdziałać uciążliwościom zapachowym. Ze względu na napływające interpelacje poselskie, zapytania senatorskie, skargi mieszkańców i apele samorządów dotyczące problemu uciążliwości zapachowej Kierownictwo Resortu Środowiska podjęło decyzję o etapowym rozwiązaniu tego problemu. Pierwszym etapem jest materiał informacyjno-edukacyjny w postaci wytycznych technicznych pn. Kodeks przeciwdziałania uciążliwości zapachowej³⁶. W ramach tego dokumentu zestawiono przepisy prawne, które w sposób bezpośredni lub pośredni dotyczą problematyki uciążliwości zapachowej, a także zidentyfikowano źródła emisji substancji zapachowo czynnych oraz działania zaradcze dla głównych form działalności uciążliwych zapachowo, w tym przede wszystkim obiektów gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz obiektów hodowlanych.

Dokument ten zawiera szczegółowe wytyczne dotyczące różnych gałęzi działalności rolniczej, takich jak nawożenie pól, hodowla zwierząt czy też lokalizacje biogazowni (co nie jest dopuszczone w planie).

8) Zabytki i dobra materialne

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej podjęto ustalenia w zakresie wyznaczenia stref ochrony konserwatorskiej zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych. W ramach tych stref dopuszcza się działalność inwestycyjną i określa się wymóg prowadzenia badań archeologicznych w trakcie prac ziemnych, przy czym zasady ochrony zabytków archeologicznych i zasady postępowania w związku ze zmianą zagospodarowania terenów, pracami ziemnymi oraz budową obiektów budowlanych w strefie ochrony archeologicznej, określa ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r., poz. 710 ze zm.). Plan obejmuje stanowisko nr 15 AZP 56-31/90 i stanowisko nr 17 AZP 56-31/92.

W zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy ustala się uwzględnienie ograniczeń wynikających z lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej, a w szczególności linii elektroenergetycznych i ich stref ochronnych zgodnie z przepisami odrębnymi.

9) Ochrona przed hałasem

Zapewnienie właściwego klimatu akustycznego jest wymagane odrębnymi przepisami, więc odpowiednie zapisy zawsze znajdują swoje odzwierciedlenie w ustaleniach planu miejscowego.

Ze względu na odległe położenie obszaru opracowania od dróg które generują hałas komunikacyjny, problem uciążliwości akustycznych nie będzie dotyczył tego obszaru.

Kwestie dotyczące ew. wpływu istniejących turbin wiatrowych nie są udokumentowane ani znane. Turbiny te zlokalizowane są w znacznej odległości od obszarów wyznaczonych w planie pod zabudowę, co pozwala przypuszczać, że

³⁴ <https://ziemianarozdrozu.pl/>

³⁵ Uchwała Nr XXI/391/20 z dnia 13 lipca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2020 r. poz. 5954).

³⁶ <https://www.gov.pl/web/klimat/uciazliwosc-zapachowa>

planowana zabudowa znajduje się poza obszarami, gdzie mogą występować ponadnormatywne poziomy hałasu dla funkcji zabudowy zagrodowej.

10) Promieniowanie elektromagnetyczne i strefy ograniczonego inwestowania

Ograniczenia wynikające z przebiegu sieci infrastruktury technicznej przez teren planu nie są duże i nie wpłyną negatywnie na realizację inwestycji i środowisko przyrodnicze. Na chwilę obecną nie występują na tym terenie obiekty infrastruktury technicznej generujące ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne.

11) Przewidywane skutki oddziaływania planu na całokształt środowiska przyrodniczego

Przewidywane skutki oddziaływania miejscowego planu na całokształt środowiska oraz jego prawidłowe funkcjonowanie, w tym na obszary chronione, są zróżnicowane co do charakteru, czasu oddziaływania, odwracalności i ich zasięgu przestrzennego. Opracowywany plan jest związany z poszczególnymi komponentami środowiska przyrodniczego wpływem o charakterze: bezpośrednim, pośrednim, wtórnym, skumulowanym, krótkoterminowym, średnioterminowym, długoterminowym, stałym i chwilowym.

Tabela 3 - Oddziaływanie zabudowy zagrodowej.

Analizowane zagadnienie	Przewidywane skutki oddziaływania
Zanieczyszczenie powierzchni ziemi	Planowane funkcje nie niosą za sobą ryzyka stałego czy też skumulowanego zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Zaliczone są one do I grupy gruntów dla których określa się dopuszczalne zawartości substancji. Zanieczyszczenia mogą być krótkoterminowe i chwilowe związane np. z etapem budowy budynku. Ryzykiem jest niewłaściwie prowadzona działalność rolnicza.
Naturalna rzeźba terenu	Wpływ krótkoterminowy wyłącznie przy realizacji budynków.
Zagrożenie erozją	Na omawianym terenie nie wystąpi zagrożenie erozją w wyniku realizacji zabudowy. Grunty rolne jako takie wskutek prowadzenia upraw są narażone na erozję.
Gleby wysokiej jakości	Nie występują gleby wysokiej jakości.
Zasoby naturalne (rozumiane jako złoża udokumentowane)	Na analizowanych terenach nie występują udokumentowane złoża.
Jakość wód powierzchniowych	Realizacja zabudowy na analizowanych terenach nie będzie miała negatywnego wpływu na jakość wód powierzchniowych z uwagi na brak przewidywanych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, które mogłyby się przedostawać wraz z wodami opadowymi i roztopowymi do wód powierzchniowych. Należy przede wszystkim starać się zagospodarować wody na nieruchomości, zgodnie z ustaleniami planu. Działania sprzyjające małej retencji będą miały pozytywne skutki na zasoby ilościowe wód.
Jakość wód podziemnych	Obszar opracowania znajduje się w zasięgu GZWP 143 Subzbiornik Inowrocław-Gniezno. Obszar opracowania obejmuje grunty słabo przepuszczalne, z uwagi na podłoże geologiczne, jednak mapa hydrograficzna wskazuje na możliwość narażenia tych gruntów na infiltrację zanieczyszczeń. Możliwy jest negatywny wpływ na jakość wód podziemnych na skutek prowadzenia upraw rolniczych i stosowania nawozów. Nie przewiduje się ekonomicznego uzasadnienia realizacji kanalizacji sanitarnej zatem będą

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO WE WSI OLSZEWO,
GMINA ŚRODA WIELKOPOLSKA

	konieczne inne rozwiązania. Wskazuje się na zastosowanie szczególnych zbiorników bezodpływowych zamiast przydomowych oczyszczalni ścieków, choć nie istnieją przesłanki do zakazu ich realizacji. Działania sprzyjające małej retencji będą miały pozytywne skutki na zasoby ilościowe wód.
Stosunki wodne	Głębokość zwierciadła wody w przedziale na więcej niż 2 m w obszarze planu pozwala przypuszczać, że zabudowa na tym terenie nie będzie powodować zmiany stosunków wodnych w sposób długotrwały. Mogą też pojawić się chwilowe i krótkoterminowe skutki wywołane realizacją inwestycji budowlanych.
Walory krajobrazu, harmonia	Ustalenia planu kładą nacisk na ukształtowanie zabudowy w sposób harmonijny wobec struktury przestrzennej rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Natomiast w chwili obecnej trudno jest stwierdzić, czy skutki powstania zabudowy zagrodowej będą dla krajobrazu pozytywne czy negatywne. Wszystko zależy od jakości architektury i stopnia zainwestowania terenu.
Walory estetyczne	Trudno jednoznacznie ocenić wpływ planowanej zabudowy.
Obszary chronione	Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na obszary chronione położone w sąsiedztwie.
Fragmentacja siedlisk	Na obszarze planu nie stwierdzono siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt. Nie przewiduje się więc oddziaływania na te komponenty.
Różnorodność biologiczna	Uzupełnienie terenu zielenią urządzoną i utrzymanie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej jest istotna z punktu widzenia różnorodności biologicznej. Ustalono minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej w obszarze planu. Realizacja terenów zielonych zgodnie z tym wskaźnikiem powinna zmniejszyć negatywne skutki na bioróżnorodność. Retencja wód również na obszarach nieruchomości będzie sprzyjała odbudowie bioróżnorodności.
Funkcjonowanie korytarzy ekologicznych	Problem funkcjonowania korytarzy ekologicznych nie dotyczy obszaru objętego planem miejscowym.
Jakość życia mieszkańców	Tereny zabudowy zaprojektowane są w sposób adekwatny do potrzeb i skutki realizacji planu powinny być pozytywne dla jakości życia mieszkańców z uwagi na racjonalne wykorzystanie terenów. Jednak przy stosowaniu ogrzewania bazującego na węglu, drewnie i ich pochodnych należy się spodziewać pogorszenia jakości stanu powietrza, co wpływa negatywnie na jakość życia mieszkańców.
Rozwój gospodarczy gminy	Realizacja zabudowy przyczyni się pozytywnie i długotrwale na rozwój gospodarczy gminy Środa Wielkopolska.
Zdrowie ludzi	Planowane funkcje nie powinny należeć do uciążliwych. Mogą jednak generować skutki dla zdrowia ludzi z uwagi na emisję zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego związanych z niewłaściwą technologią ogrzewania bądź złymi praktykami w prowadzeniu gospodarstwa rolniczego. Będą to skutki uwarunkowane cyklicznie.
Powietrze atmosferyczne i klimat lokalny	Przewidywane są cykliczne skutki negatywne w okresie grzewczym. Należy również przeciwdziałać uciążliwościom

	zapachowym związanym z prowadzoną działalnością rolniczą.
Zabytki	Określono adekwatne wymagane ustalenia z zakresu ochrony konserwatorskiej. Wyznaczono zasięgi zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych.
Klimat akustyczny	Zakłada się, że planowane funkcje nie będą generowały zanieczyszczenia hałasem.
Promieniowanie elektromagnetyczne	Nie przewiduje się realizacji nowych urządzeń elektromagnetycznych, mogących pogorszyć obecne warunki.
Produkcja odpadów	Zwiększy się produkcja odpadów pochodzących z gospodarstw rolniczych, zatem konieczne będzie systemowe rozwiązanie segregacji i zbiórki odpadów z gospodarstw. Będzie to oddziaływanie stałe i długoterminowe.
Redukcja ilości odpadów	Przy założeniu, że segregacja odpadów będzie powszechnie i świadomie realizowana, można się spodziewać redukcji odpadów ale będzie to odczuwalne dopiero długoterminowo.
Wielkość powierzchni terenu biologicznie czynnego	Po realizacji obszarów zieleni na wymaganych powierzchniach biologicznie czynnych, należy się spodziewać utrzymania równowagi w środowisku przyrodniczym.

Z powyższej analizy wynika możliwe długotrwałe negatywne oddziaływanie projektowanego zainwestowania, które będzie się wiązało głównie ze zwiększoną produkcją odpadów i cykliczne związane z większym zanieczyszczeniem powietrza w okresie jesienno-zimowym w stosunku do wiosenno-letniego, poprzez eksploatację systemów grzewczych, a także wskutek prowadzenia działalności rolniczej. Negatywne oddziaływanie na wody podziemne może też nieść za sobą nieuregulowanie gospodarki wodno-ściekowej, wbrew ustaleniom planu i przepisom odrębnym. Krótkotrwałe negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane głównie z etapem realizacji inwestycji - zanieczyszczenie powierzchni ziemi, realizacja wykopów pod zabudowę. Realizacja pozostałych planowanych inwestycji i na podstawie ustaleń planu na przedmiotowym obszarze może przynieść za sobą również skutki zarówno pozytywne jak i negatywne i oddziałujące długotrwałe.

12) Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

W związku z realizacją ustaleń projektowanego miejscowego planu prognozuje się brak oddziaływania transgranicznego na środowisko przyrodnicze. Brak tu transgranicznych połączeń ekologicznych.

13) Zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu zredukowania niekorzystnego wpływu zabudowy terenu na funkcjonowanie powiązań przyrodniczych należy dążyć do biologicznej zabudowy obszarów mających pełnić funkcje przyrodnicze (powierzchnia terenu faktycznie biologicznie czynnego).

Inne rozwiązania minimalizujące negatywne oddziaływanie na środowisko powinny zmierzać do racjonalnego wykorzystania terenu. Celem minimalizacji niekorzystnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze zaleca się:

- wprowadzenie obowiązku odpowiedniego nasycania terenu zielenią;
- zagospodarowanie mas ziemnych pochodzących z wykopów na terenie działki;
- w zakresie kształtowania zabudowy: określenie charakteru zabudowy i jej gabarytów;

- zatrzymywanie wody na nieruchomościach za pomocą rozwiązań umożliwiających małą retencję;

Wszystkie powyższe zalecenia zostały zawarte w zapisach projektu miejscowego planu.

14) Alternatywne rozwiązania

Prognoza nie zawiera propozycji rozwiązań alternatywnych dla projektu planu, gdyż muszą być zgodne z wytycznymi „Studium ...”.

15) Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Skutki realizacji projektowanych inwestycji na środowisko są monitorowane i określane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego na terenie województwa przez GIOŚ. Badania monitoringowe przeprowadza się w sposób cykliczny, stosując ujednolicone metody zbierania, gromadzenia i przetwarzania danych. GIOŚ prowadzi monitoring jakości powietrza, wód powierzchniowych, wód podziemnych, hałasu, pól elektromagnetycznych, gospodarki odpadami, gleb.

Niektóre działania kontrolne będą prowadzone przez gminę w ramach kompetencji, jakie władze gminne posiadają. Takie działania będą dotyczyć sposobu zagospodarowywania odpadów, lokalizowania nielegalnych składowisk śmieci, sposobu odprowadzania ścieków bytowych i komunalnych, wycinki drzew i krzewów. Są to działania prowadzone na bieżąco w ramach zadań powierzonych samorządom gminnym, a sposób ich realizacji określony jest w przepisach prawa oraz w dokumentach strategicznych gminy.

Zgodnie z art 55. ust. 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 ze zm.) organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten zaleca się wykonywać raz na 4 lata terenu w oparciu o dostępne dane o środowisku. W ramach monitoringu należy uwzględnić:

- stopień zrealizowania nowej zabudowy,
- lokalne pomiary jakości powietrza,
- kontrolę szczelności zbiorników bezodpływowych,
- stopień zrealizowania nowych sieci infrastruktury technicznej, a zwłaszcza kontroli sposobu odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych.

5. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, podsumowanie i wnioski.

Celem sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Olszewo jest ustalenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenów wiejskich, gdzie lokalizacja budynków z funkcją mieszkalną uzależniona jest od odległości określonej w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2020 poz. 981 ze zm.). Planowane tereny zabudowy są odzwierciedleniem kierunków rozwoju określonych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Środa Wielkopolska. Przepisy projektowanego planu określają parametry zabudowy z dbałością o ład przestrzenny oraz w zgodzie z założeniami urbanistycznymi gminy.

Obszary stanowią fragment większej rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Wprowadzone zapisy dotyczące ochrony wszystkich składników środowiska są wystarczające w świetle obowiązujących przepisów. Można przypuszczać, że przy respektowaniu ustalonych zasad zagospodarowania poszczególnych terenów, niekorzystne zmiany w środowisku przyrodniczym mogą zostać zminimalizowane. Planowane przeznaczenie terenów jest zgodne z założeniami ładu przestrzennego dla tej części gminy. Nie przewiduje się realizacji obiektów budowlanych dysharmonizujących strukturę funkcjonalno-przestrzenną czy też krajobraz wsi, choć nie ma gwarancji powodzenia w tym zakresie. Uzupełnienie zabudowy na projektowanych obszarach nie wpłynie niekorzystnie na istniejące i projektowane tereny chronione, może natomiast wpłynąć korzystnie na jakość życia mieszkańców i rozwój usług podstawowych.

6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Opracowana prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze dotyczy ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego położonego we wsi Olszewo, gmina Środa Wielkopolska.

Przy sporządzaniu niniejszego opracowania oparto się na szeregu dokumentów wykonanych na potrzeby gminy, na dostępnych danych przestrzennych oraz na przepisach prawa. W rozdziale I opisano cel i zakres miejscowego planu oraz metody sporządzania prognozy. Dla rozpoznania środowiska przyrodniczego w rozdziale II przeanalizowane zostały kolejno jego składniki: położenie geograficzne i rzeźba terenu, warunki geologiczno – gruntowe, stosunki wodne, warunki glebowe, szata roślinna i świat zwierzęcy, klimat lokalny oraz obszary chronione.

W rozdziale III zawarto charakterystykę ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w tym cele ochrony środowiska uwzględnione w planie oraz potencjalne zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń planu.

W rozdziale IV opisano potencjalne oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska w tym obszary chronione. Analiza ww. składników wykazała negatywne skutki inwestycji, natomiast wskazała znacznie więcej korzyści z faktu uchwalenia planu. Podczas prognozowania oddziaływania na środowisko przyrodnicze ustaleń planu przeanalizowano położenie i użytkowanie terenu, którego dotyczy opracowywany plan, projektowane przeznaczenie terenu, i ustalenia projektu miejscowego planu. Z analizy wynika, że realizacja ustaleń planu nie powinna doprowadzić do zmian hydrogeologicznych na jego terenie i na terenach sąsiednich, nie spowoduje znaczących niekorzystnych zmian w szacie roślinnej i pokrywie glebowej.

W rozdziale V dokonano oceny rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych. Tereny opracowania planu są uzupełnieniem rolniczej przestrzeni produkcyjnej wsi Olszewo. Zapisy planu zobowiązują do wprowadzenia zabudowy w taki sposób, by wpisywała się harmonijnie w całość funkcjonalno – przestrzenną gminy oraz by nie wywierała negatywnego wpływu na tereny sąsiednie.

Wszelkie inwestycje budowlane przyczyniają się do trwałej zmiany środowiska naturalnego. Ustalenia projektu planu uwzględniają rozwiązania minimalizujące negatywne oddziaływanie na środowisko, proponowane w niniejszym opracowaniu. Jeżeli realizacja projektowanego zagospodarowania terenu przebiegać będzie w sposób prawidłowy, środowisko przyrodnicze nie dozna uszczerbku. Warunkiem jest jednak respektowanie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

7. Materiały źródłowe oraz podstawowe przepisy prawne.

Podczas sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korzystano z informacji zawartych w następujących materiałach źródłowych:

- mapy topograficzne, mapy zasadnicze, mapy ewidencyjne, mapy glebowo – rolnicze;
- dostępne dane przestrzenne;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Środa Wielkopolska;
- rysunek projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- Polska – Rejony Fizycznogeograficzne wg Jerzego Kondrackiego;
- Mapa geomorfologiczna niziny wielkopolsko-kujawskiej, pod. redakcją B. Krygowskiego;
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 poz., 1967);
- Ramowa Dyrektywa Wodna - Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 22 grudnia 2000 r.);
- „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” przyjęta uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 794);
- Program ochrony środowiska dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2030 przyjęty uchwałą Nr XXV/472/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 grudnia 2020 r.;;
- Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym;
- „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) - Uchwała Nr XXXIII/853/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r. poz. 5320);
- Stan środowiska w Wielkopolsce – Raport 2017 (WIOŚ Poznań);
- Standardowe formularze danych dla obszarów Natura 2000;
- ISOK - Informatyczny System Osłony Kraju, dostępny w Internecie: <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>;
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad – mapy akustyczne, dostępny w Internecie: <http://www.gddkia.gov.pl/>
- Państwowy Instytut Geologiczny, dostępny w Internecie: <http://bazagis.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm>
- Bank Danych Lokalnych, GUS, dostępny w Internecie: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica>;
- literatura specjalistyczna.

Ponadto sporządzając prognozę oparto się na następujących aktach prawa:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 2373 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022, poz. 503);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021, poz. 710 ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021, poz. 1098 ze zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2021, poz.

1420 ze zm.);

- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (Dz. U. 2020, poz. 1333 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2021, poz. 1326 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021, poz. 1973 ze zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne (Dz. U. z 2021, poz. 2233 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2020 r., poz. 2028 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014, poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r., w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r., w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r., w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich sytuowanie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. z 2002 Nr 155, poz. 1298);

Dla potrzeb sporządzenia „Prognozy...” przeprowadzona została bezpośrednia wizja terenu.

Spis tabel:

Tabela 1 - Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2020 pod kątem ochrony zdrowia ludzi.	12
Tabela 2 - Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2020 pod kątem ochrony roślin.	13
Tabela 3 - Oddziaływanie zabudowy zagrodowej.....	32

Spis rysunków:

Rysunek 1 – Lokalizacja obszaru objętego miejscowym planem na tle Open Street Map.	5
Rysunek 2 – Lokalizacja obszaru planu na tle mapy topograficznej.	5
Rysunek 3 – Lokalizacja terenu na tle ortofotomapy.	7
Rysunek 4 – Lokalizacja terenu objętego planem miejscowym na tle dynamicznej hipsometrii (ISOK).	8
Rysunek 5 – Lokalizacja terenów objętych planem miejscowym na tle szczegółowej mapy geologicznej.....	9
Rysunek 6 – Granica obszaru objętego miejscowym planem na tle mapy hydrograficznej.	11
Rysunek 7 - Róża wiatrów dla gminy Środa Wlkp.	13
Rysunek 8 - Lokalizacja terenów objętych planem miejscowym na tle mapy sozologicznej Polski.	14
Rysunek 9 - Średnie temperatury i opady w gminie Środa Wlkp.	16
Rysunek 10 – Lokalizacja obszaru planu na tle studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Środa Wielkopolska.	23

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO WE WSI OLSZEWO,
GMINA ŚRODA WIELKOPOLSKA

Autorzy:	